THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JUN 3 - 1946
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established in 1886 by J. Paukstis. Published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. J. [illegible]rsliava, Editor and Publisher. Entered as second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates: United States and possessions $3.00 a year, $3.50. For rates to other countries apply circulation department. Advertising rates on application. Telephone EVergreen 4-0862.

New York Public Library 470 Fifth Ave

LX METAI 22 N — PENKTADIENIS, 1946 M. GEGUŽĖS (MAY) 31 D. — KAINA 5 CENTAI

DABAR

Kumsčia į stalą
Dar apie Končių
Apie G. B. Shaw
J. Herbačiauskas

JUOZAS TYSLIAVA

Pagaliau, prezidentas Trumanas trenkė kumsčia į stalą.

Streikininkai grįžo į darbą ir traukiniai, lyg gyvatės, vėl pradėjo raitytis visomis kryptimis.

Gerai. Bet...

Geležinkeliečių streiko vadas A. F. Whitney pareiškė, kad Trumanas daugiau prezidentu nebūsiąs.

Kodėl? Todėl, kad jo unija, turinti 48 milijonus dolerių savo kasoje, 1948 metų rinkimuose eisianti prieš Trumaną.

Juokitės, jeigu nenorite verkti.

***

Kalbant apie geležinkelius... Šio mėnesio 24 dieną suėjo 116 metų, kai Amerikoje, tarp Baltimorės ir Elliotts's Mills, Md., buvo paleistas pirmasis traukinys.

Be to, šį mėnesį suėjo 50 metų, kai žmonės pradėjo važinėti "ugninėmis mašinomis" arba automobiliais.

Žmonėms nereikėjo to, ko jie neturėjo. Paragavo — pamėgo. Dabar bandykite jiems drausti traukinius, automobilius, lėktuvus, radiją...

O betgi dar yra žmonių, kurie tvirtina:

"Žmonės buvo laimingesni, kai jie važinėdavo arkliais..."

***

Naujienų korespondentas Vokietijoje, rašydamas apie kun. Končių, tarp kita ko, pastebi:

"Gerbiamas svečias kartais stačiokiškai užpuldavo mūsų darbininkus, kaip jie čia atsiradę. Į tokį staigų ir visai netikėtą klausimą iš svečio, nebudavo kas tinkamai atsako... iš viso nespėdavo susiorientuoti."

Taip pranešama Naujienose. Bet kai panašus pranešimas apie kun. Končių buvo paskelbtas Vienybėje, tai buvęs bolševikas Strazdas Keleivyje sakė, kad tai... mūsų išmislas.

***

Laisvė, kuri 1941 m. birželio 22 d. dar tvirtino, kad Hitleris nepuls Sovietų Rusijos, vis dar kartoja seną nuobodulio pasaką apie "nacių propagandą"... Vienybėje, Naujienose, Drauge ir kituose mūsų laikraščiuose.

Šia proga, reikėtų dar kartą priminti, kad 1941 m. gegužės 13 d. ta pati Laisvė rašė, jog Vienybė skleidžianti britų karo propagandą Amerikoje...

Tada, mat, Laisvė, kartu su savo seseria Chicagoje, net Rooseveltą vadino "Wall stryto bernu."

Taip, tai buvo tais laikais, kai du didžiausi rakaliai (Stalinas ir Hitleris) dalinosi pasauliu.

***

Rašytojas George Bernard Shaw į kvietimą dalyvauti "per galės parade" atsakė:

"Pergalės toli gražu dar nematyti, ir man mirtinai yra įgrisęs karas. Atominės bombos gresme, žadančia antrąsias paliaubas, nėra ko didžiuotis."

Deja, sunku pasakyti, kada tas 89 metų airių rašytojas rimtai šneka, kada juokus krečia. 1938 m., kai Hitleris dar buvo galima sulaikyti nuo karo, tai Shaw, išvykdamas į Afriką, pareiškė:

"Malonu važiuoti atostogų, žinant, kad Hitleris Europoje viską labai gerai sutvarkė..."

***

Vokietijos lietuvių laikraščiai praneša, kad 1944 m. Krokuvoje miręs rašytojas Juozas Albinas Herbačiauskas.

Dar 1907 m. Herbačiauskas ekspresionistiškai sušuko:

"Tapkime tautiškos dvasios karžygiais, o ne tautiškumo biznininkais. Iš 3 milijonų meile suvienytų lietuvių širdžių teišeina vienas galingas balsas: Apsireikšk, Lietuvos Genijau! Kelkis iš Griuvėsių! Vesk mus į Garbę!"

Jau tais laikais Herbačiauskas patarė Lietuvai "neišsigąsti pabaltinto Europos grabo."

Trijų savaičių pasiplepėjimas

(Mūsų specialaus korespondento Europoje)

Keturių Didžiųjų konferencija Paryžiuje nepasibaigė, bet buvo pertraukta vienam mėnesiui. Birželio 15 dieną ji vėl susirenka darbui tęsti.

Kokiam darbui? Ar tiems tuštiems plepalams, kurie trunka jau nuo praėjusių metų rudens, kurie dabar sugaišino dar tris savaites Paryžiuje ir kuriems tiesą sakant, dar visai nesimato galo? Konferencija turėjo užbaigti ruošti taikos sutartis su Italija, Rumunija, Bulgarija ir Suomija. Ji buvo užsimojusi dar apsvarstyti kai kuriuos Vokietijos ir Austrijos klausimus.

Ir ne pirmaeilio klausimo ji dar neišsprendė. Jos pertrauka yra tik mandagus patvirtinimas, kad didžiųjų vakarų demokratijų bendradarbiavimas su Sovietų Rusija nuolat ir nuo lat tebeveda prie bankroto.

"KONFERENCIJA PAVYKO"

Trijų, o dabar keturių brolių konferencijoms taip nusibodo nuolat kalbėti apie bankrotą, jog vieni juokais, o kiti dar rimtai vis tebepasako, kad ir Paryžiaus konferencija, palyginti, gana gerai "pavyko." Mažų mažiausia — ji nebuvo visiškai be naudos. Šiek tiek klausimų ir čia buvo, taip sakant išspręsta.

Pavyzdžiui, rusai "atsisakė" savo teisių į italų kolonijas. Ir jei tas klausimas dar galutinai neišspręstas, tai tik dėlto, kad dabar vieną iš itališkų kolonijų, Libiją, nori į savo rankas paimti anglai. Taigi, derybų "sabotažninkai" čia dar bus nebe bolševikai, bet anglai. Puiki diplomatija!...

Pavyko susitarti dėl Italijos politinės ir karinės kontrolės panaikinimo. Dėl Dodekanezų salų principo perleidimo Graikijai, dėl būsimos apkarpytos ir vėl sulipdytos Rumunijos sienų, dėl Italijos laivyno pasidalinimo...

Daug dar kas "pavyko" susitarti Paryžiuje. Tik nepavyko viena smulkmena, dėl kurios, beje, buvo šaukiama pati konferencija: nė viena sutartis nei su Italija, nei su kitomis ašies valstybėmis ne tik dar nepasirašyta, bet ir neparuošta. Ir dar neišmatyti jokių aiškesnių perspektyvų, kada tai galės būti padaryta: Tai tokie Paryžiaus konferencijos apčiuopiamieji vaisiai.

POVANDENINĖS UOLOS

Visos kitos didžiosios Europos povandeninės politikos uolos liko nepajudintos.

Rusija tebereikalauja Triesto savo vasalui, Jugoslavijai. Ji dar reikalaus bazių Dodekanezų salose ir Dardanelių atidarymo. Ji nesutinka ir nesutiks leisti laisvą susisiekimą Dunojaus upe. Ji nesutinka atitraukti kariuomenės iš Balkanų valstybių, kol nepasitrauks visi anglosaksai iš Italijos bei Graikijos, ir kol Austrijoje bus rusų kariuomenė. Gi Austrijos neprikląusomybės ir okupacijos panaikinimo klausimo ji dar iš viso nesutinka svarstyti.

Ji sutinka pradėti svarstyti Vokietijos klausimus, bet ne anksčiau, kol bus baigtas darbas su Italija ir Balkanais. Ji nesutinka kad kitos mažesnės valstybės turėtų lygų balsą bendroj taikos konferencijoj. Ji nesutinka nustatyti iš anksto tai konferencijai susirinkimo laiką. Ji sutinka dar kartą susirinkti tarp didžiųjų ir pirmiau susitarti, ką reikės visiems kitiems mažesniems padiktuoti. Bet bus jau greit metai, kaip ji vis nesutinka su anglosaksais ir prancūzais susitarti, ką gi galutinai tiems "mažiesiems" reikės padiktuoti kaip iš šono sukarpyti Europos žemėlapį, kur kam stipriau įkelti koją, kad iš ten kiti neiškrapštytų.

MARŠANDAŽAS

Taigi, — sutinka, nesutinka. Iš to visi gražiausiai matyti, kokie yra Rusijos tikslai ir prie monės, kad Europoje ko ilgiausiai nebūtų tvarkos. Ji žino, kad palankiausia tvarka bolševizmui plėstis yra anarchija, nepastovumas, ateities netikrumas, geležinių uždangų nuleidimas, prekybos santykių ir susisiekimo trukdymai. Ji pirmiau pati iškelia besaikius ir nieku nepagrįstus reikalavimus, ir kai paskui nuo jų dalies atsisako, tai reikalauja, kad ir kiti panašiai nusileistų. Taip, sakysim, ji dabar atsisakė nuo Italijos kolonijų (kurių nė neužkariavo) ir dabar reikalauja ir anglosaksų, jog šie už tą "auką" perleistų Triesto uostą su sritimi Stalino fantošui, raudonajam pietų slavų goeringukui "maršalui" Tito... to...

Tai yra tokia sukčiavimo, arba vadinamo maršandažo taktika, kuri galutinai paaiškėjo ir anglosaksų diplomatuose sukėlė šį kartą aiškaus pasibiaurėjimo. Paryžiaus konferencija dar kartą parodė, jog sovietiškas imperializmas yra užsimojęs visais būdais trukdyti Europos išgydymo kelią ir naujų pastovių santvarkų įvedimą. Ir atsiminus, kad the big three įvedė veto teisę ne tik į UNO, bet ir į visas savo tarptautines konferencijas, darosi aišku, kad nei Europai, nei pasauliui netenka greitai laukti sveikatos. Bolševikinė bacila, siekdama paglemžti visą kontinentą, darys viską, kad nebūtų tvarkos. Ir kol kartą kaip reikiant negaus per pirštus, tol jos nagai, sieks vis toliau ir daugiau.

BYRNES INICIATYVA

Paryžiaus konferencijos metu U. S. valstybės sekretorius Byrnes buvo šį kartą pažymėtinai aktyvus. Ko jau šį kartą netrūko, tai visokių projektų ir pasiūlymų iš jo pusės. Jo pasiūlymu ir pati konferencija buvo pertraukta mėnesiui.

Be to, jis siūlė dar už mėnesio būtinai nutarti sušaukti visuotinę 21-nos valstybės taikos konferenciją. Tačiau sovietai nesutiko. Pagaliau, jis pasiūlė tą konferenciją sušaukti š. m. lapkričio 12 dieną.

Jis, be to, pasiūlė Austrijos klausimų sureguliavimą. Vieninteliai, kurie nesutiko, buvo sovietai. Be viso to, jis pasiūlė savo sensacingiausią planą — Vokietijos pilno nuginklavimo, kontrolės ir garantijų sutartį 25 metams ateityje, kai baigsis okupacija. Ir tą pasiūlymą Molotovas rado esant perankstyvu...

Netrūko ponui Byrnes dar ir kitų gerų pasiūlymų. Jo aktyvumas posėdžiuose, pobūviuose ir uždarose "mažosiose konferencijose" buvo ši kartą tikrai nepaprastas. Matyt, gražus pavasariško Paryžiaus oras jį taip teigiamai įkvėpdavo. Gal todėl jis mielai sutiko dar kartą čionai po mėnesio sugrįžti.

Visa Europos spauda pabrėžė tą retą Amerikos delegacijos aktyvumą. Tuo klausimu spauda daug ko nerašė, bet senieji politikos vilkai, rodos, tei singai pastebėjo, kad labai geras dalykas amerikiečių projektai ir pasiūlymai. Bet dar geresnis būtų dalykas, kad jie neliktų vien pasiūlymais, vien į orą paleidžiamais lengvais balonėliais, prie kurių užtenka draugui Molotovui prikišti cigaretę, — ir jie tuoj subliūkšta...

Laukiama, kad per ateinančius posėdžius Amerikos delegacija savo žodinius pasiūlymus parems savo politine, ekonomine, moraline, o ko gero ir militarine atomine pajėga. Nesvarbu, kad ta pajėga būtų čia pat ir tuojau panaudota. Svarbu, kad niekam neliktų vietos abejonei, jog Amerikos atstovų pasiūlymai nėra vien laidomi gražių žodžių balionėliai, bet kad tai yra rimtas reikalas ir kad už tų žodžių tikrai stovi visas didžiulis Jungtinių Valstybių svoris. Gražūs žodžiai šiandien visiems nusibodo, o ypač jie jokio įspūdžio nebedaro Rusijai...

LIETUVOS KLAUSIMAS

Kiekviena tarptautinė konferencija šiandien mums yra svabiausia, kiek ji sudaro sąlygas atstatyti teisingumį Lietuvos ir bendrai Baltijos valstybių laisvei. Paryžiaus konferencija nenumatė ir neleido tiems klausimams pasireikšti. Su įprastu kurtumu ji juos dusino, kaip ir anksčiau.

Bet tas laikas ateis, kada Baltijos valstybių nebūs galima gyvu palaidoti. Tai neišvengiamai turės ateiti, kai bus pradėti mėsinėti bendrieji Vokietijos ir Rytų Europos klausimai. O prie tų klausimų jau pradėta atsargiai eiti. Ir mes manome, kad teks vieną dieną apie tai pareikšti draugui Molotovui ir kitiems trims ponams iš raidės B — Byrnes, Bevin, Bidault...

Taigi, ruoškimės! Ir ruoškimės vis rimčiau.

Trumanas laimėjo

Nusileisdami prezidento Trumano ir karo veteranų reikalavimams, Atstovų Rūmai 298 balsais prieš 72 priėmė bilių kuri bus asignuojama 600 milijonų dolerių skubiai buvusių kareivių gyvenamųjų namų statybai. Šis bilius priimtas ir Senate.

Iš Buenos Aires pranešama, kad ekonominės derybos tarp Sovietų Rusijos ir Argentinos valdžios atstovų einančios sėkmingai. Sovietai pasiūlė Argentinai 10,000 sunkvežimių, 10,000 traktorių ir 20,000 lėktuvų.

Jugoslavijos premjeras Tito atskrido Į Maskvą.

Lietuvos miškai į Sovietų Rusiją

Ko vokiečiai nespėjo išvežti Vokietijon, dabar bolševikai gabenasi į Sovietų Rusiją, tas ypač liečia Lietuvos miškus. Izviestija praneša, kad vien trečiame pr. metų ketvirtyje Lietuvos miškuose buvo prigaminta daugiau, kaip 60 tūkstančių kubinių metrų ramsčių kasykloms. Vietiniai bolševikai, okupantų rusų skatinami, taip vykdo Lietuvos miškų naikinimą, kad Maskvos planą išpildė su 112%.

Dešimčiai tūkstančių kubinių metrų ramsčių jau prištatyta į geležinkelių stotis ir gabenama į Donbaso kasyklas.

Kiek yra lietuvių raudonojoj armijoj

Pranešama, kad karo pradžioje tebuvo mobilizuota 30,000 vyrų ir dalyvavo kovoje prieš vokiečius. 10,000 žuvo ir 10,000 pasiliko raud. armijoj. Daug lietuviškų dalinių yra Vilniuje.

Ylos maiše nepaslėpsi

Bolševikai prisipažįsta, kad išveža lietuvius. Viena didžiausia Vilniaus radijo staigmenų, yra ministerio pirmininko M. Gedvilos prisipažinimas, jog žymi dalis lietuvių yra išsiųsta į Tarybų Sąjungos gilumą.

Lietuvių mokyklos

Sao Paulyje Brazilijoje, šiais mokslo metais veikia 4 lietuvių pradžios mokyklos, kurias lanko apie 1,000 vaikų, taip: Seselių Pranciškiečių, išlaikomos 3-jose mokyklose, mokosi 850 vaikų ir Lietuvių Sąjungos Brazilijoj išlaikomoj mokykloj lankosi 110 vaikų.

PAVOJINGESNIS UŽ ATOMINĘ BOMBĄ

Tai mikrobas, kurį išrado mūsų mokslininkai

Šiomis dienomis Kongrese paaiškėjo, kad Amerikos mokslininkai išradę mikrobą, kuris, karo atveju, būtų pavojingesnis, negu atominė bomba. Šio naujo išradimo pagalba, galima į trumpą laiką sunaikinti ne tik kurio nors miesto gyventojus, bet ir ištisą kraštą. Šiuo mikrobu, kuris nepaprastai gerai plečiasi, pavyzdžiui, galima sunaikinti augančius javus didžiuliame žemės plote.

Šis baisus, bet kokią gyvybę naikinąs, mikrobas, yra išimtinai Amerikos žmonių rankose.

Sakoma, kad ši nauja naikinimo priemonė galima nugabenti lėktuvu į priešo valstybę ir ten ją pavartoti. Be to, sakoma, kad tas mikrobas galima paleisti ir su bomba.

Iš Washingtono pranešama, kad Jungtinių Valstybių karo laivynas šį naują "ginklą," reikalui esant, gali "ir šiandien" panaudoti. Jis yra galutinai paruoštas.

ANGLIAKASIŲ STREIKAS BAIGIASI

Streikų kontrolės bilius būsias atmestas

Du svarbiausi klausimai, kuriais šiandien rūpinasi visuomenė: Angliakasių streikas ir prezidento Trumano reikalavimas išleisti įstatymą, kuriuo remiantis, būtų galima mobilizuoti streikininkus.

Iš viso ko atrodo, kad anglia kasių streikas baigiasi, nes valdžios atstovai, sakoma, besusitarią su Jonh L. Lewis dėl unijos reikalavimų. Bendrai manoma, kad sutartis su angliakasių unija bus pasirašyta dar šią savaitę. Pasirašius sutartį, be abejonės, anglių kasyklos tuojau bus grąžinamos savininkams ir kariuomenė, kuri patruliuoja kasyklas, atšaukiama.

Dabar — antras klausimas, būtent, "labor draft" įstatymas, kurio priėmimas Senate šiuo metu yra abejotinas. Nekalbant apie tai, kad prieš šį drastišką prezidento Trumano reikalavimą yra nusistatę visi unijų vadai, jam gana stipri opozicija susidarė ir pačiame Senate.

Kaip žinoma, šį Trumano žygį iššaukė kilęs geležinkeliečių streikas, kurį prezidentas savo kalboje Kongrese, praeitą šeštadienį, pavadino "streiku prieš valdžią." Bet kadangi geležinkeliečių streikas tuojpat buvo atšauktas ir traukinių judėjimas atstatytas, tai ir dėl prezidento reikalavimų Kongrese buvo atvėsta.

Iš viso ko atrodo, kad ir šis klausimas Senate netrukus bus išspręstas. Bet, sprendžiant iš tų karštų debatų, kurie dabar eina Senate, neatrodo, kad prezidento reikalavimas bus priimtas taip, kaip jis yra siūlomas. Geriausiu atveju, bilius bus prisektą "uodega," arba pataisa, kuri iš esmės pakeis prezidento reikalavimą.

Savaitės įvykiai

— Praeitą pirmadienį, Oklahoma City, prasidėjo Amerikos gubernatorių konferencija.

— Gen. T. Komorowski-Bor New Yorke priimtas, kaip tautinis Lenkijos herojus.

— Argentinoje grąžintos civilinės laisvės, valdžiai panaikinus tris metus nusitęsusę apsiausties padėtį.

—Brazilijos valdžia paskelbė potvarkį, griežtai draudžiantį bet kokius viešus komunistų susirinkimus.

— Prancūzijos valdžia konfiskavo 482 laikraščius, bendra darbiavusius naciams.

— Vatikanas įsteigė katalikų bažnyčios provinciją Kinijoje.

—Kolombijoje, Pietų Amerikoje, viena moteris pagimdė penktukus.

— Herbert Hooveris išvyko į Pietų Ameriką, kur jis lankysis tris savaites.

— Dr. Marcel Petiot, kuris Paryžiuje nužudė 24 žmones, nukirsta galva.

— Washingtone manoma, kad buvęs OPA viršininkas Bowles kandidatuos Connecticut valstybės gubernatoriaus pareigoms.

— Gubernatorius Dewey paskelbė birželio 14 — Vėliavų Diena.

— Prancūzų valdomo Alžyro nacionalistai siekia autonomijos.

— Anglijos karaliaus Jurgio V našlė, karalienė Marija, 79 metų sukakties proga, gavo daug sveikinimų.

— Numatoma pakelti kainas šiems maisto produktams: pieno kvortai 1c., sviesto svarui 10 c. ir sūrio svarui 5 c.

— TASS praneša, kad sovietai Čekoslovakijai pasiuntę dar 30,000 tonų kviečių.

— Italijoje sulaikyta eilė "demokratinių fašistų," kurių tarpe — fabrikantas Stefani, buvęs Mussolinio rėmėjas.

— Indokinijos prancūzų kariuomenės daliniai įsiveržė į Siamą.

—Buvęs nacių protektorius Čekoslovakijoje Herman Frank čekų teismo sprendimu, pakartas Pragoje.

— Kinų valdžios kariuomenė Mandžūrijoje sėkmingai kovoja komunistus.

— Atvyko Australijos užsienio reikalų ministras Evat pasitarimams su sekret. Byrnes.

— Paryžiaus spauda įtaria britus, bandančius plėsti savo įtaką Sirijoje ir Libane.

— Sovietų spauda rašo, kad Amerikos ir Kanados tyrinėjimai aplink šiaurės ašigalį esą vykdomi kariniais tikslais.

— Buvęs Prancūzijos prezidentas gen. de Gaulle apsigyveno savo namuose, prie Marnos aukštupio.

— Mahandas K. Gandhi laiko priimtinu britų siūlymą sudaryti Jungtines Indijos Valstybes.

— Mirė japonų dainininkė Tamaki Miura, pagarsėjusi pasaulyje savo dalyvavimu Puccini operoje Madame Butterfly.

— Agrikultūros Departamento potvarkiu, pradedant birželio 1 diena, duona bus kepama 10 nuošimčiu mažesniais kiekiais.

— Kongresas pradėjo tyrinėti Ku Klux Klano veiklą Ga. valstybėje.

— Generalinis streikas, Rochester, N. Y., suparalyžiavo vietos prekybą ir pramonę.

— Washingtone mirė senatorius Carter Glass, sulaukęs 88 metų amžiaus.

— Amerikiečiai Vokietijoje rado apie pusšešto milijono dolerių vertės senų auksinių pinigų, kuriuos naciai buvo surinkę Austrijos vienuolynuose.

—Iš Teherano pranešama, kad Irano valdžia ruošiasi rinkimams.

— Iš Stockholmo pranešama, kad sovietai pradėję daryti bandymus su atomine bomba.

— Maskvos radijas skelbia, kad Lenkija ieškanti ekonominės pagalbos Sovietų Rusijoje, nes JAV "suspendavusios" paskolos reikalą.

— JAV ir Anglija vėl įteikė protesto notą Rumunijai dėl rinkimų atidėliojimo.

— Bowles kaltina kai kuriuos senatorius, norinčius panaikinti OPA.

— Čekoslovakijos rinkimuose komunistų partija laimėjo 31 nuošimtį bendro skaičiaus balsų.

— Jungtinės Valstybės veda derybas su Danija dėl nuomojimo bazių Grenlandijoje.

— Daily News leidėjo Pattersono kūnas laidojamas Tautiniuose kapuose, Arlington, Va.

— Transjordano emiras Abdula Ibn Ul Hussen pasiskelbė karalium.

— Javos saloje išsiveržęs ugniakalnis sunaikino 100 pastatų ir 370 akerių ryžių laukų.

— Rusų zonoje, Vokietijoje, deginamos nacių knygos ir žurnalai.

— Artimiausioje ateityje Argentina žada pasiųsti Prancūzijai 230,000 tonų kviečių.

Amerikos Lietuvių Savaitė

RASTENIS VĖL KANDIDATAS Į MARYLANDO ATSTOVŲ RŪMUS

BALTIMORE, MD. — Adv. Nadas Rastenis vėl kandidatuoja demokratų sąrašu į Marylando Atstovų Butą. Jo kandidatūrą indorsavo The Original Democratic Organization of the Sixth Legislative District of Baltimore City, organizacija susidedanti iš daugelio demokratiškų klubų, jų tarpe ir Lietuvių Demokratų Klubas. Be to, gegužės 20 d. taip pat indorsavo ir Moterų Demokratų Klubai šeštame distrikte.

Adv. Rastenis kandidatuoja Lane sąrašu. Minėtos organizacijos ir Lietuvių Demokratų Klubas remia sekantį sąrašą.

William Preston Lane, gubernatorium.

James J. Lancy, Valstybės Kantrolieriu.

Hall Hammond, Valstybės Generaliu Advokatu.

Lane yra pirmojo pasaulinio karo karys, buvęs valstybės generaliniu advokatu laike guber natoriaus Ritchie administracijos, rimtas ir gilaus proto vyras. Lacy ir Hammond irgi gabūs ir populiarūs vyrai.

Dabartinis gubernatorius, Herbert R. O'Conor, U. S. senatorium. Jis yra geras Lietuvos draugas, U. S. senate jis užtars Lietuvą.

Thomas D'Alesandro, Jr., iš naujo U. S. kongresmonu iš trečio kongresinio distrikto. Jis Lietuvai ir lietuviams daug ir karštai dirbo ir dirbs.

George W. Della, valstybės senatorium iš šešto distrikto. Jis yra advokatas. Rimtas ir taurus asmuo. Jis buvo per 7 metus valstybės senatorium iš šešto distrikto, ir visame gerai pasirodė.

Kandidatų demokratų sąraše į atstovų butą (house of delegates) iš šešto distrikto yra 23, bet reikia balsuoti tik už 6. Viršminėtos organizacijos rems alfabetiškai rašant, sekamus:

Thomas P. Fallon
Leory Frederick
Charles C. Griffin
Henry D. Grube
George H. Miller
Nadas Rastenis.

Baltimore Evening Sun aprašinėjo visų Baltimorės miesto kandidatų į legislatūrą kvalifikacijas. Apie adv. Rastenį ypač gerai atsiliepia.

Baltimorės miesto šeštame distrikte rinkimų kampanijos vadais yra vyriausias trafiko teisėjas, Joseph M. Wyatt ir Carl Gail.

Stasys J. Janušas,
18 Vardo Vadas

Virš minėtos organizacijos ir jų vadai paskyrė realtorių Stasį J. Janušą, Lietuvių Demokratų Klubo prezidentą 18-to vardo vedėju. Tai svarbi vietą.

Stasys yra gabus vyras. Aplink jį spiečiasi daug suaugusių ir jaunimo. Jis atliks savo pareigas pavyzdingai.

Nominaciniai rinkimai Marylando valstybėje bus birželio 24 d.

D.

Vieningai veikia

AMSTERDAM, N. Y. — Amsterdamo Lietuvių Komitetas savo susirinkime, gegužės 12 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje, nutarė pasiųsti $350.00 Povilui Žadeikiui, Lietuvos ministrui Washington, D. C., šiems reikalams:

$200.00 — Pabėgėlių pradžios mokykloms. $100.00 — maistui pabėgėliams Vokietijoje, $50.00 — B. K. Balučiui, Lietuvos ministeriui Londone.

Kadangi Amsterdamo lietuviai vieningai remia šį Komitetą gausiai aukodami, tai Komitetas jau daug yra nuveikęs Lietuvos labui, ir dar daugiau rengiasi nuveikti ateityje. Reikia pažymėti, kad šis Komitetas gal nebūtų tiek nuveikęs, jei į jį nebūtų įėję toki samoningi veikėjai, kaip Antanas Lukšis, Mykolas Kerbelis, Juozas Olšauskas, Motiejus Kazlauskas, Jurgis Gaska, Petras Lalas, Vladas Rusilas, Stasė Kisieliūtė, S. Karutytė ir daugelis kitų, kurie ėmėsi darbo nuo pat šio Komiteto įsikūrimo ir be poilsio darbavosi vieningai. (Gaila, kad ALT ir ALM negali pasimokyti iš Amsterdamo lietuvių).

Šiame susirinkime išrinkta nauja valdyba:

Pirmininkas inž. Benis Karpius, vicepirmininkai Mykolas Kerbelis ir Antanas Lukšis, finansų sekr. Antanas Radzevičius, užrašų sekretorė Ona Biliutė, iždininkas Simonas Čikanavičius, iždo globėjai Kazys Dancevičius ir Pranas Danyla.

Ona Biliūtė.

Vincas Kersevičius, žymus visuomenės veikėjas, iš Scranton, Pa. persikėlė gyventi į Detroit, Mich.. Vincas Scrantone buvo ne tik aktingas lietuviškoje veikloje, bet buvo žinomas biznyje. Savo biznį jis pardavė. Su žmona apsigyvens pas sesutę Mrs. Wm. Maitą, 13246 Stoepl, Detroit, Mich. Skrentoniečiai gailisi netekę gero draugo ir veikėjo, detroitiečiai gali džiaugtis susilaukę tokią nuoširdžią lietuvių šeimą.

PRAKALBOS IR PAVEIKSLAI AMSTERDAME

AMSTERDAM, N. Y. — Gegužės 5 d. Liet. Pil. Klubo salėje įvyko prakalbos, kuriose dalyvavo svečiai iš Clevelando — Dirvos redaktorius K. S. Karpius, P. J. Žiūris ir p. Žiūrienė.

Paaiškinęs prakalbų tikslą, Lalas pakvietė programą vesti vietos LVS skyriaus pirmininką p. W. Christian. Adv. Christian, pasveikinęs svečius iš Clevelando, pirmiausia perstatė kalbėti p. Karpių. Dirvos redaktorius, tarp kita ko, pastebėjo, kad Amsterdamo lietuviai yra žinomi, kaip geri Lietuvos patriotai. Jis išreiškė vilties, kad ir šiuo kritingu momentu, kai Lietuva kenčia trečiąją okupaciją, Amsterdamo lietuviai nenuleis rankų, aktingai dalyvaus tautos vadavimo darbe.

P-nia Žiūrienė, gana plačiai nupiešė dabartinę lietuvių tautos tragediją pastebėdama, kad mes privalome rūpintis ne tik Lietuvos vadavimu, bet ir mūsų tautiečių, pasklidusių po visą Europą, gelbėjimu.

Vėliau pirmininkas perstatė P. J. Žiūrį kalbėti. Turiu pasakyti, kad jo kalba visiems labiausiai patiko. Jis kalbėjo apie idealus, dėl kurių šiame kare Amerikos jaunimas kovojo. Jis ypač akcentavo tą faktą, kad negalima paneigti Lietuvos nepriklausomybės, nepaneigus paties Atlanto čarterio idealų. Be to, kalbėtojas pastebėjo, kad šiuo metu pasaulyje yra tik dvi ideologijos: viena, kuri gina žmogaus teises, o kita, kuri tas teises paneigia.

Pabaigoje p. Karpius parodė publikai paveikslus, kuriuose buvo matyti prezidento Smetonos laidotuvės, scenos iš Tarptautinio Sodo Clevelande ir k. Be to, publikoje buvo surinkta 80 dol. knygai Lietuva Tironų Pančiuose išleisti. Aukojo šie asmenys: (po 5 dol.) Bronis Gustas, Vladas Račinskas, Pranas Danyla, Motiejus Kackas, Simonas Ambasas, N. N. Petras Lalas. (Po 2 dol.) Antanas Radzevičius, Juozas Olišauskas. (Po 1 dol.) Adomas Varnas, Zigmas Nikstenas, Karolis Unčiūras, Kazys Valikonis, Pranas Guobis, Jonas Mazilauskas, Stasys Kisielius, Jonas Vasiliauskas, Jonas Kaselis, Jonas Raila, Vincas Burimauskas, Zigmas Areška, Edvardas Vasiliauskas, Kazys Dancevičius, Jonas Mikėnas Juozas Mikolaitis, Jonas Bablinskas, Antanas Lukšis, Stasys Lazdauskas, Juozas Piliponis, Pranas Zostautas, Lt. Albertas Švegžda, Antanas Liberis, Jonas Piliponis, Edna Kriaupienė, Ona Yutes, Elsie Stankuvienė, Pranė Šidlauskienė, Agota Lukšienė, Marė Kimberauskienė, Uršulė Liberienė, N. N. Ona Biliūtė, Wm. Redding. — $63.00. Smulkių $7.00. Viso $70.00.

K.

MŪSŲ PADANGĖJE

Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba, gegužės 19 d. surengė sėkmingą ekskursiją į Marylando sostinę Annapolį, kur prieš 10 metų buvo pasodintas iš Lietuvos agabentas ąžuolukas, Marylando valstybei pripažinus vasario 16 legale šventę.

Apie 9 val. ryto prie Lietuvių salės išsirikiavo ilga eilė automobilių, pasipuošusių Amerikos ir Lietuvos vėliavomis, kurie netrukus patraukė į pietų pusę, linkui Annapolio. Po 40 min. jau visi buvo Annapoly, kur didelė minia lietuvių prie to Lietuvos istorinio medelio šnekučiavosi, džiaugdamiesi, kaip puikiai auga Lietuvos ąžuolas Washingtono ir Linkolno laisvoje žemelėje...

Besišnekučiuojant, atvyko iš Washingtono ir Lietuvos ministeris Povilas Žadeikis, Marylando seimelio narys adv. N. Rastenis, A. Želvis su visu būriu lietuvių legijonierių ir, be to, nemažas būrelis lietuvių karių motinų. Tarybos pirmininkui A. Miceikai paprašius, visi nuėjo į salę kur Marylando seimelis laiko savo posėdžius. Visiems dalyviams susėdus į puikias seimelio narių kėdes, atėjo Marylando gubernatorius Herbert R. O'Conor, lydimas ministerio P. Žadeikio, Marylando seimelio nario adv. N. Rastenio. Juos publika sutiko atsistojimu ir gausiu delnų plojimu. Po to į salę įmaršavo lietuvių legijonieriai, nešini Amerikos, Lietuvos ir Legijono posto vėliavomis, o paskui juos — lietuvių karių motinos, kurias publika taip at sutiko atsistojimu ir gausiu delnų plojimu. Visiems susėdus Tarybos pirmininkas A. Maceika trumpoje įžanginėje kalboje pradėjo programą, ir pirmu kalbėtoju perstatė gub .H. R. O'Conor, kuris pasakė puikią ir labai Lietuvai palankią kalbą. Jis sakė: Mes laimėjome karą, bet dar nelaimėjome taikos. Dar reikės daug padirbėti, kol laimėsime taiką ir laisvę visoms pavergtoms tautoms, kartu ir Lietuvai... Čia ir vėl, publikai sustojus, suūžė gausus delnų plojimas. Po jo kalbėjo Lietuvos ministeris P. Žadeikis, seimelio narys adv. N. Rastenis ir dr. A. Želvis. Visi pasakė gražias kalbas. Jiems publiką gausiai plojo. Baigiantis programai į salę įėjo SLA prezidentas William F. Laukaitis su savo žmonele. Jis tuoj buvo perstatytas kalbėti.. Gerb. Laukaitis, kurio iniciatyva buvo gautas pripažinimas Lietuvos - nepriklausomybės šventės Marylando valstybėje ir, ta proga pasodintas Lietuvos ąžuolas, pasakė karštą patriotinę kalbą, kuriai, publika taip pat nesigailėjo aplodismentų. Pasibaigus programai, publika grįžo atgal į Baltimorę.

Šiemet publikos dalyvavo iškilmėse kiek mažiau negu kitais metais prieš karą, tačiau jaunimo buvo daugiau, negu pirmiau. Tai jau rodo, kad mūsų jaunimas darosi patriotiškesnis. Garbė jam.

Ta proga, dar reikia pažymėti, kad gubernatorius H. R. O'Conor šiemet kandidatuoja į senatą. Lietuviams reikėtų savo balsais paremti jo kandidatūrą. Jeigu O' Conor laimėtų senatoriaus vietą, Lietuva susilauktų Washingtone stiprų savo užtarėją. Be to, lietuviams reikėtų stipriai paremti ir adv. N. Rastenį, kuris antru kartu kandidatuoja į Marylando seimelį.

P. P. Jaras

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.,
South Boston, Mass .
Tel.: SOU 2732

South Boston Cafe
Vincas Balikonis, sav.
Lietuviški pietūs.
Vynas, alus ir degtinė.
258 WEST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Boris Beverage Co.
Juoz. Arlauskas ir Juoz. Skendalis, sav.
Pristato toniką, vyną ir visokios rūšies alų baliams, vestuvėms į namus ir sales.
220 E STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU 3141

Strand Svetainė
V. Tautvaiša, sav.
374 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Strand Cafe
V. Tautvaiša ir K. Pocius, sav.
Pusryčiai, pietūs, vakarienės.
Lietuviškas maistas.
Vynas, likeriai ir alus.
376 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 9210

CASPER
FUNERAL HOME
Joseph W. Casper
(Kasparas)
Lietuvis laidotuvių direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Koplyčia Šermenims Dykai
187 DORCHESTER STREET
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

Lietuviška Užeiga
Juozas Yhasla, sav.
Likeriai, vynai ir alus.
Geri Užkandžiai.
705 N. MONTELLO STREET
MONTELLO, MASS.
Tel. Brockton 8606

M-ME VERA
GROŽIO SALIONAS
Puikiai sutaisome plaukus, duodame pirmos rūšies "permanent wave" ir turime didelį patyrimą plaukų dažyme.
76 John Street, Room 1
BRIDGEPORT, CONN.
Tel. 5-0909

CHARLES' BAR
UŽEIGĄ
1503 Springwells
DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA
W. Žemaitis, sav.
2400 Fenkel Avenue
DETROIT, MICH.

ŠIRDINGŲ LIETUVIŲ
UŽEIGA
Juozas Laukonis, sav.
3410 Livernois
DETROIT, MICH.

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefonas: 1481.

WATERTOWN
GĖRIMŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
677 Watertown Avenue
WATERTOWN, CONN.

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

RESTAURANAS
RAYMOND WOLUNS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Biznio tel. — 833

Tamulio Fotostudija
Portretai, vestuvių grupės.
555 STATE STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 8-8570

Laidotuvių Direktoriai
J. MARKEVICZ IR SUNUS
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

LIETUVIŲ UŽEIGA
BRONIUS DAUJOTA, sav.
ČIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

CABOT'S SHINGLE STAINS
Tai miesto pokalbių tema

Ateikite į Connecticut Lumber Kompany, ir jums parodysime, kodėl mes manome, kad išteptos lentelės yra geresnės. Jos duoda turtingą, pastovią jūsų šingeliams ir kitoms išlaukės lentoms spalvą. Taip pat turi ypatingai slepiamą ypatybę ir pastovumą. Nepamirškpa prašytii nemokamą spalvų pavyzdžių, kai būsi čia.

$165 ir daugiau už galioną.

CONNECTICUT LUMBER CO., INC.
1290 Highland Ave.,
WATERBURY, CONN.

KRUGELIO
Degtinės Krautuvė
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Green ir John Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-9658

IMPERIAL
GĖRALŲ MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
21 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.

Dr. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

Highland Pharmacy
Vaistinė
Pildomi receptai
AUKŠTOS RŪŠIES LIKERIAI
A. R. Shobrinskis, sav.
575 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

Mėsinė ir Grosernė
John Massimo & Sons
318 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-9433 ir 3-6151

THOMAS MATAS
Real Estate
81 Fox Street
WATERBURY, CONN.

CHAS. STRIKULIS
Maisto Krautuvė
851 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4170

Nelaimės valandoje šaukite
STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIĄ
If Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside St.
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-7411

CAPITOL
LIQUOR STORE
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
Pristatome į namus
Freddie ir Rudy Lecz, sav.
850 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4268

Highland Market
Įvairūs maisto produktai
A. Besasparis, sav.
840 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

New York Kepykla
M. ir A. Krinsky, sav.
73 Kingsbury Street
WATERBURY, CONN.

BUNKERHILL
DEGTINĖS MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
408 Watertown Avenue
WATERBURY, CONN.

Vaistinė
Bendler's Drug Store
Paruošami visoki receptai
VISOKIŲ RŪŠIŲ LIKERIAI
Bank St. ir Congress Ave.
WATERBURY, CONN.

Pete's Package Store
Petras P. Palapis, sav.
Vynas, likeriai ir alus.
319 BANK STREET
WATERBURY, CONN.

REDWOOD FURNITURE
East Main at Mill Street
WATERBURY, CONN.

Moe's Automobilių Dalys
NAUJOS IR VARTOTOS.
AKSELIAI. TRASMITORIAIS KINTAMIEJI STABDŽIAI. KARBOREITORIAI. PADANGOS.
138 Division St, Waterbury Ct.
Tel. 4-6127, 4-6128.

VETERAN'S
DEGTINIŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
789 Bank Street
WATERBURY, CONN.

Mažeikos Laidotuvių Įstaiga
STEPHANIE MAŽEIKA vedėja
10 Porter St., Waterbury, Conn.
Tel. 4-1937.

Laidotuvių Direktoriai
John Deliniks ir Sūnus
17 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-6181

BRASS CITY
Coal & Oil Co.
W. Shukaitis, sav.
71 S. Leonard Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4-0534

Joe's Tire Shop
Joe Samoska, sav.
241 N. Main Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-2414

BRASSCO
BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street &
21 Bond Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 5-1217

COLONIAL
BOTTLING WORKS
Įvairūs gaivinantieji gėrimai
Jonas Klikna, sav.
WATERBURY, CONN.

WATERBURY
Plumerių ir Geležinių Daiktų Co.
861 BANK STREET
Tel. 3-3895
M. J. Verbyla ir sūnūs—

LIKERIAI, VYNAS IR ALUS
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
48 N. LEONARD STREET
WATERBURY, CONN.
abiejų biznių savininkai

CORN CUT RATE
VYNO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ
ATEIKIT IR PAMATYGIT MUSŲ SAVAITGALIŲ SPECIAYBES
847 BANK STREET WATERBURY, CONN.
Tel. 3-8233

Raudonasis Kryžius padeda taupyti maistą badaujantiems

Parūpinti daugiau maisto išalkusiems žmonėms karo nuteriotose šalyse visi Amerikos Raudonojo Kryžiaus ištekliai naudojami, einant prezidento Trumano pašalpos programa.

Raudonojo Kryžiaus skyriuose, visoje šalyje, šeimininkės gali gauti informacijų apie programą, ir kaip Raudonasis Kryžius pasiruošęs joms padėti taupyti kviečius, riebalus ir visą kitą svarbų maistą. Krautuvėse ir restoranuose Raudonojo Kryžiaus iškabos siūlo patarimą pirkėjams ir valgytojams. Ir mokyklų vaikai, per Junior Red Cross, gauna patarimų.

Raudonojo Kryžiaus maitinimo kursai, taip pat dabar plečiami tikslu palengvinti padėtį. Kursuose mokamos šeimininkės kaip gaminti valgį, kad užlaikius šeimos sveikatą ir tuo pačiu laiku taupyti maistą kitiems. Pataria kaip laikyti miltus ir duoną, riebalus, kaip pirkti maistą, neeikvojant mažiausios dalelės. Patariama kaip gaminti maistą.

Raudonojo Kryžiaus skyriuose galima gauti kalbėtojų mitingams ir šiaip susirinkimams. Raud. Kryžius padės įvairioms grupėms, kurios tik planuoja specialų veikimą ir parodas.

Lietuvių atsišaukimas į civilizuotą pasaulį

Gegužės 10 d. Congressional Record paskelbė Lietuvos pabėgėlių komiteto atsišaukimą į visų Europos tautų laisvės kovotojus, į Tarptautinį Raudonąjį Kryžių, kaip ir JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Kinijos vyriausybes. Atsišaukime, tarp kita ko, sakoma:

"Mes kreipiamės į visą civilizuotą pasaulį — mes, kurių šeimos yra likusios Lietuvoje, arba išvežtos į Sibirą, padėti mums jas atsiimti, arba bent sušelpti jas, kenčiančias alkį ir paliktas žiauriausios rūšies terorui. Gelbėkite mus!"

Atsišaukimą pasirašo šie asmenys: V. Sidzikauskas, Stasys Yla, B. Bugdinas, J. Katilius ir J. Butėnas.

Juodviem skambėjo vestuvių varpai

VINCAS IR AGOTA BOREIKAI

Newarko ir apylinkės lietuviams gerai žinomo Vinco Boreikos-Borey vestuvės su Agota Discavage (lietuvaite iš Pennsylvanijos) įvyko gegužės 12 d., Hotel Riviera, Newark, N. J. Dalyvavo virš 100 artimų giminių ir draugų iš įvairių vietų.

Piršlys buvo Stasys Pocius, o svočia, jaunosios sesuo, p-nia Kučinskienė. Iš žymesnių dalyvių buvo Vinco Boreikos ženitas majoras Fred Rosell ir jo žmona Luce Rosell Boreikaitė, Vienybės bendradarbė. Majoras Rosell dabar yra West Point akademijos profesorius, karo metu dirbęs vyriausiam štabe, Washingtone, Londone ir kitur. Taip pat dalyvavo leit. Petras Jankauskas, kuris pasakė gražią kalbą. Dalyvavo ir jaunosios sūnūs: Ernest ir Leonas Discavage su savo žmonomis. Jie taip pat pasakė tinkamas kalbas. Kalbėjo ir daugelis kitų giminių.

Ilgesnę kalbą pasakė S. F. Gudas iš West Orange. Pirmininkavo A. S. Trečiokas. Jaunieji, Vincas ir Agota Boreikai, išvyko į Atlantic City, N. J. (ir dar kažkur toliau) medaus mėnesiui.

A. S. T.

Čikagietis V. Uznis tebėra Paryžiuje

Iš amerikiečių karių seniausiai Paryžiuje yra V. Uznis iš Chicagos. Jis čia yra jau daugiau kaip metai ir tarp Paryžiuje gyvenančių lietuvių yra senas pažįstamas ir labai geras draugas. Jis dabar yra perėjęs į civilinę tarnybą. Prieš Velykas, vargšas turėjo nelaimę: kaž koks retežis atitrūkęs nuo mašinos pataikė jam į veidą ir buvo perlaužęs vieną žiauną ir nosį. Šešias savaites, vargšas, turėjo būti ligoninėje surakintais dantimis... Dabar jau pasveiko ir juokiasi: "Daug zupės turėjau išgerti!" Mat, kai dantys buvo surakinti, tai jis nieko kito negalėjo valgyti, tik skystą maistą jam galėjo duoti per vamzdelį pro dantų plyšį... Nemalonus dalykas... Bet dabar visa tai praėjo ir Uznis vėl linksmas darbuojasi.

Grįžta karys C. P. Baltrukonis

Mums rašo iš Paryžiaus:

Gegužės 14 dieną iš Paryžiaus išvažiavo iš kariuomenės paleidžiamas amerikietis lietuvis Charles P. Baltrukonis, iš Philadelphia ,213 Fernon St., Phila. 48, Pa. Visi Paryžiuje gyvenantieji lietuviai iš vienos pusės apgailestauja, kad iš jų tarpo pasitraukė toks malonus draugas, iš kitos gi pusės nuoširdžiausiai linki jam geriausio pasisekimo grįžus į namus ir į civilinį gyvenimą. Ch. P. Baltrukonis Paryžiuje buvo apie 4 mėnesius. Su pirmaisiais lietuviais susitiko visai netikėtai, požeminio geležinkelio stotyje išgirdęs dvi lietuvaites kalbančias lietuviškai. Paskui gi jis susipažino su visais, dažnai susutikdavo ir visiems paliko labai malonų įspūdį.

— Ar turi man iškeisti 100 dolerių?

— Prašau.

— Na, puiku. Paskolink man pusšimtį.

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

JOCKE'S TAVERN
John Tunaitis Jr., Sav.
Vynas, Likeriai ir Alus
Woodland Ave. and 56th St.
PHILADELPHIA, PA.

Antano Kamantausko
UŽEIGOJE
Puikus vynas, likeriai ir alus
1505 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

GREENWAY INN
Albertas Tribulas, sav.
Gardus alus. Geri likeriai ir vynas. Puikūs užkandžiai.
2101 South 65th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Saragtoga 9824

NED'S PHARMACY
VAISTINĖ
M. Nadzinskienė, sav.
Mascher Street at Cambria
PHILADELPHIA, PA.
Tel: Nebraska 9385-6

M. J. DEKSNIS
Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
VALO IR TAISO
554 North 5th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 0730

JONAS TUNAITIS
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
301 W. SUSQUEHANNA AVE.,
Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 63555

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
63rd St. at Woodland Avenue.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: Saratoga 9656
West 4117

Lietuviška Užeiga
Antanas Miežis, sav.
2207 North 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

Merkelio Kepykla
LIETUVIŠKA DUONA
J. V. Jakštys, sav.
1315 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 4032

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 7043

Lietuviškas restoranas
Vynas, likeriai ir alus
Gardūs užkandžiai
Elzbieta Plakienė, sav.
2100 N. 6th St., Philadelphia, Pa

Lietuviškas Restoranas
Stasys Zvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue
PHILADELPHIA, PA.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 0896

Lietuviška Užeiga
Juozas Valones, sav.
5300 Tacony Street
PHILADELPHIA, PA.

BILL & AL'S CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas, sav.
S. E. Kampas
Cumberland & Sydenham Sts.
PHILADELPHIA, PA.

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas $1.00 metai
332 North 6-th Street
Philadelphia, Pa.

VASAROTOJŲ ROJUS
BLUE WATER MANOR
Puiki vieta vasaros atostogoms Adirondack kalnuose prie Lake George. Moderniški kambariai ir kabinos. Geras valgis Teniso ir badmintono kurortai, valtelės ir vendeniniai dviračiai, ping pong ir kitokios sporto pramogos.
Kainos nuo $40.00 į savaitę.
Vietas rezervuokite iš anksto. Rašykite:
MISS ELLEN SLIVYNAS
Bolton Road, Diamondpoint, N. Y.

DOMININKAS SLIVYNAS
DVIEJŲ UŽEIGŲ SAVININKAS.
Vedėjas KAZIMIERAS SLIVYNAS
JOHN PLACE
412 So. 54th Street,
Philadelphia, Pa.
JEWELS CAFE
58 Main Street,
Darby, Pa.

SPOKAS ELECTRIC
Amelija A. Spokas-Arbašauskaitė, sav.
G.E., Zenith, RCA, Philco ir Emerson Radio priimtuvai. Electrolux ir General Electric geso ir elektros šaldytuvai.
Didžiausias pasirinkimas elektros lempų, įvairių dovanų.
RADIO TAISYMAS — ELEKTROS KONTRAKTAVIMAS
5021-23 Baltimore Avenue Philadelphia, Pa.

PETE'S CAFE
VYNAS — LIKERIAI — ALUS
Petras Tamulis, sav.
1801 NO. 13th STREET, PHILADELPHIA, PA
Tel. Poplar 9767

FRANKFORD & COMLY
Service Station
J. J. J. MATULIS, savininkas
Taiso automobilius ir sunkvežimius. Parduoda ir sutvarko baterijas ir padangas. Automobilius plauja, lubrikuoja.
Patogu sustoti važiuojant keliu N. 3.
6001-09 Frankford Avenue Philadelphia, Pa.
Telefonas Jefferson 9758

BACH'S
BEAUTY SALON
1200 E. Cheltenham Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel. Delaware 7070

DAPŠIS CAFE
LIETUVIŠKA UŽEIGA
Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.
Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET ST., PHILADELPHIA, PA.

LIŪDESIO VALANDOJE KREIPKITĖS
MEDARDAS UŽUMECKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Šaukiamas važiuoja ir užmiesčius. Garbingai, įspūdingai ir simpatingai laidotuvėse patarnauja.
300 WHARTON ST., PHILADELPHIA 47, PA.
Telef. HOWard 1529.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirenge jums suteikti geriausią patarnavimą.

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road
Philadelphia, Pa.

TILLIE'S FLOWER SHOP
Teklė Dumbliauskaitė, sav.
Nuotakoms bukietai, sodinimui gėlės
Laidotuvių vainikai gėlių bukietai ir palmės
1225 South 2nd Street Philadelphia, Pa.
Tel. HOWARD 8358

A. Karvelio Užeiga
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues
PHILADELPHIA, PA.

PETER DAVIDONIS
LIKERIAI—VYNAS—ALUS
2327 Brown Street
PHILADELPHIA, PA.

ANTANAS DEGUTIS
Vynas—Alus—Likeriai
2600 North 29th Street
PHILADELPHIA, PA.

C. WM. KUCHAUSKAS, Jr.
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 5714

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Šokiai kiekvieną antradienį ir ketvirta dienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto Šiečiai, atvykę iš kitų miestų, kviečiami ateiti į šią puikiausią lietuvišką užeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.

KAROL MEAT PRODUCTS
Aukštos Rūšies Mėsa
418 South Bond Street
BALTIMORE, MD.
Tel. Wolfe 0615-6

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.
Tel. Gil. 7281

JOSEPH'S CAFE
E. Juozapaitienė, sav.
18 South Fremont Avenue
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 0825

JONAS GRIČENA
LIETUVIŠKA UŽEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

BROOKS TAVERN
504 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

JUOZAS KAŠINSKAS
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, MD.
Tel. Lexington 8595

JULIAN'S CAFF
J. Mackūnas, sav.
Vynas, likeriai, geras alus
500 Main Street
DARBY, PA.
Tel. SAG 4278

Kaunas Baking Co.
Lietuviška duona — tortai vestuvėms
PRISTATOMA Į NAMUS
304 OLIVIA STREET,
McKEES ROCK, PA.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

(Pirmoji Lietuvių Paskolos Bendrovė Philadelphijoje)
Įsteigta 1901 m.
CHARLES S. CHELEDEN, vedėjas
Jūsų santaupos garantuotos federaline apdrauda
204 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa.
Telefonas RIT 7726

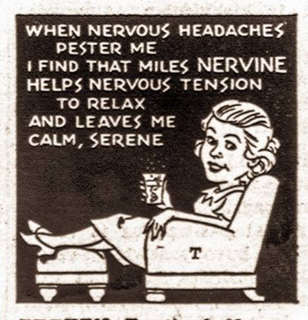

WHEN Functional Nervous Disturbances such as Sleeplessness, Crankiness, Excitability, Restlessness or Nervous Headache interfere with your work or spoil your good times, take
Dr. Miles Nervine
(Liquid or Effervescent Tablets)
Nervous Tension can make you Wakeful, Jittery, Irritable. Nervous Tension can cause Nervous Headache and Nervous Indigestion. In times like these, we are more likely than usual to become overwrought and nervous and to wish for a good sedative. Dr. Miles Nervine is a good sedative—mild but effective.
If you do not use Dr. Miles Nervine you can't know what it will do for you. It comes in Liquid and Effervescent Tablet form, both equally soothing to tense and over-wrought nerves. WHY DON'T YOU TRY IT?
Get it at your drug store, Effervescent tablets 35¢ and 75¢, Liquid 25¢ and $1.00. Read directions and use only as directed.

VIENYBĖ
412 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Greitai pamiršta...

Tikrai žmonės viską greitai pamiršta.

Dabar, kai skersai ir išilgai Ameriką ritasi streikų bangos, tai vertėtų atsiminti tai, ką pernai, maždaug šiuo pačiu laiku, kai kurie spaudos žmonės sakydavo:

Jeigu karas su Japonija tuojau baigsis, tai Ameriką ištiks katastrofa...

Vadinas, gali būti dar didesnių katostrofų, negu karas, arba masinis žmonių žudymas.

Iš to gal būt išplaukdavo ir kita, taip pat prieš metus laiko skleidžiama, nuomonė, būtent, kad karas su Japonija gali nusitęsti net į 1948 metus...

Į ką Amerika būtų buvusi panaši tuo atveju, jeigu karas būtų nusitęsęs net iki 1948 metų, sunku pasakyti. Bet faktas lieka faktu, kad buvo žmonių, kurie nuoširdžiai norėjo karą pailginti...

J. M. Patterson

Visi pripažįsta, kad Joseph Medill Patterson, kuris mirė praeito sekmadienio rytą, buvo vienas iš pačių žymiausių Amerikos laikraščių leidėjų. Gana to, kad jo įsteigtas Daily News yra plačiausiai skaitomas New Yorko dienraštis. Šiokiomis dienomis jo tiražas siekia 2,250,000, o sekmadieniais — puspenkto milijono egzempliorių. Nėra kito tokio dienraščio ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje.

Reikia pažymėti, kad velionis Patterson savo laiku buvo karštas socialistas. Kiek jis buvo radikalus socializmo idėjose, tiek vėliau griežtas izoliacijos šalininkas.

Daily News pirmasis "tabuloidinis" laikraštis, kurį velionis Patterson įsteigė 1919 m. Pradžioje šis laikraštis karštai rėmė Roosevelto užsienio politiką, bet vėliau, rodos, po antrojo termino, perėjo į griežtą opoziciją.

Daily News — vienas iš tų laikraščių, kuriuos vietos lietuviai taip pat plačiai skaito. Bus įdomu stebėti, kaip Pattersono mirtis atsilieps, jeigu iš viso atsilieps, į tolimesnį Daily News likimą.

Viskam yra ribos

Įsivaizduokite, kas būtų atsitikę, jeigu geležinkeliečių streikas nebūtų laiku nutrauktas. Nežiūrint to, Kongrese atsirado žmonių, kaip, pavyzdžiui, Marcantonio, kuris prezidento Trumano žygį šitaip apibudino:

"Taip pradėjo savo karjerą Hitleris ir Mussolini..."

Komunistų draugas Marcantonio, žinoma, čia sąmoningai nutylėjo apie kitą diktatorių, būtent, Staliną.

Niekas negincija darbininkams teisės reikalauti didesnio atlyginimo. Bet darbininkai, ypač jų unijų vadai, taip pat privalo suprasti, kad viskam, net ir streikams, yra ribos.

Taigi, be reikalo unijų vadai gąsdina būsimais rinkimais. Prezidentas ir Kongresas privalo elgtis taip, kad tautai, o ne atskiriems politikieriams būtų geriau.

Juk neveltui yra sakoma:

Politikieriui rūpi būsimieji rinkimai, o valstybės vyrui — būsimosios kartos.

Maskvos kanopa

Molotovas savo pareiškime sako, kad praeitoje Paryžiaus "keturių" konferencijoje anglai su amerikiečiais buvę ne užtaiką, bet prieš Sovietų Rusiją. Žodžiu, Molotovo pareiškimas yra toks, kad beveik negalima nieko geresnio tikėtis iš būsimosios konferencijos, kuri, lyg tęsinys buvusios, turi įvykti birželio mėnesį.

Kaip žinome rusai, okupavę įvairią eilę valstybių, dabar siekia naujų teritorijų Turkijoje, Italijoje, Vidužemio jūrose ir net Afrikoje. Ar ką nors panašaus daro anglai su amerikiečiais?

Geriausias būdas save pateisinti, tai, — kitus apkaltinti. Tokiu "machiavilizmu" atsiduoda ir šis Molotovo pareiškimas.

Nurembergo dokumentai ir generolas Raštikis

(Vienybės korespondento Vokietijoje)

SAVOTIŠKAS GENEROLO LIKIMAS

Kaip ten bebūtų, daugelis lietuvių negali atsistebėti, gi drauge ir apgailestauti, kad kažkoks labai geras ar gal labai blogas dievas nuolat panori, kad generolo Stasio Raštikio pavardė įvairiais lemtingais Lietuvos gyvenimo momentais bei klausimais vis būtų kažkaip įmaišoma! Įmaišoma, kur gal reikia ir kur gal nereikia...

Generolas Raštikis, nors ir ne staigiai, bet per kelis pastaruosius Nepriklausomo Lietuvos gyvenimo metus buvo pasidaręs gana populiarus asmuo.

Generalinio Štabo pulkininkas Raštikis Lietuvos visuomenėje nebuvo plačiau žinomas, kol jis po 1934 m. numalšintojo voldemarininkų pučo nepasidarė Lietuvos kariuomenės štabo viršininku. Lietuvos opozicinės grupės pulk. Raštikio paskyrimą tokioms atsakingoms pareigoms tada aiškino, įprastu ir labai "šeimyniškų" motyvu. Kadangi prezidentas Smetona, esą, mėgstąs turėti aplink save tik aklus pakalikus ir artimus gimines (ir ministru pirmininku tada juk buvo Smetonos švogeris J. Tubelis!), tai jis ir Raštikį paskyręs į tokį svarbų karinį postą — kariuomenės štabo viršininku, po to, kai tokį rugštų špošą jau jam iškrėtė ten anksčiau sėdėjęs pučistas gen. Kubiliūnas. Mat, pulk. Raštikis buvo vedęs panelę Smetonaitę, berods, prezidento brolio dukterį. Taigi, esąs gana artimas prezidento šeimos giminė, vadinasi, patikimas asmuo. Taip tada mėgo aiškinti ir juokauti mūsų opozicija...

Nuo to laiko Raštikio populiarumas kasmet didėjo. Vėliau jis buvo pakeltas į brigados generolo laipsnį ir kuriam laikui praėjus paskirtas dar aukštesnėms ir atsakingesnėms pareigoms — Lietuvos kariuomenės vadu. Matyt, kad savo pareigas jis gerai ėjo, ir Lietuvos visuomenei nebuvo žinomi jokie stambesni nesusipratimai tarp kariuomenės vado ir vyriausybės.

Jis gana dažnai ir gana ilgas valandas mėgdavo sakyti prakalbas. Jų turinys būdavo visuomet labai patrijotiškas ir narsus, todėl visuomenei patikdavo. Vieną iš jo frazių išliko ir būdavo dažnai kartojama: "Neatiduosime svetimiems nė vienos pėdos lietuviškos žemės..." Kai naciai atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą, toji Raštikio frazė šiek tiek nustojo savo skambumo...

JUODA KATĖ

Visą laiką ėjo gražus sugyvenimas ligi 1938 metų rudens.

Mat, kaip atsimename, tų metų pavasarį prievarta buvo užmegsti normalūs diplomatiniai santykiai su Lenkija. Po tų santykių užmezgimo diplotai taip sukonbinavo, kad Lietuvos kariuomenės vadas generolas Raštikis padarė vizitą Lenkijos kariuomenės vadui maršalui Rydz-Smigly, kuris, kuris, kaip Pilsudskio įpėdinis, tenai kartu buvo ir visos lenkų mocarstvos vadu.

Gen. Raštikis tada Lenkijoje išbuvo svečiuose, berods, ne pora dienų, bet apie porą savaičių. Jis ten buvo labai gražiai sutiktas, vaišinamas ir tinkamai pagerbiamas. Pirmą kartą jis turėjęs progos iš arti stebėti Lenkijos gyvenimą ir jos susitvarkymą, maršalo Rydz-Smigly ir jo garsiųjų pulkininkų didelę ir lemiančią rolę Lenkijos politikoje ir valstybės gyvenime.

Ir kai gen. Raštikis grįžo į Lietuvą, kuriam laikui praėjus, pirmą kartą Lietuvos visuomenę pradėjo įvairiais kanalais pasiekti žinios, kad tarp kariuomenės vado Raštikio ir valstybės prezidento Smetonos kažkodėl pradėta stigti tokio nuoširdaus sutarimo ir vieningumo kaip būdavę anksčiau.

Iš tikrųjų, mėnesiams slenkant, juo toliau, juo labiau buvo juntama, kad prezidento ir generolo kelią yra perbėgusi kažkokia juoda katė. Ir kadangi nė vienas valdžios žygis ar įtakingų asmenų gestas negali likti be išaiškinimo, tai visuomenėje pasigirdo aiškinimų, jog prezidento ir generolo nesutikimų kilmės reikia ieškoti Raštikio kelionės į Varšuvą įspūdžiuose. Mat, Varšuvoje mūsų generolas savo akimis įsitikino, kokią ten rolę vaidina ir kokią galią valstybėje turi Lenkijos kariuomenės maršalas Rydz-Smigly ir jo "glaunieji" pulkininkai. Svečias tada būk pasidaręs atitinkamas išvadas iš to užkrečiančio fakto...

Visai nenuostabu, kad toks Lenkijos pavyzdys galėjo tuomet būti tikrai užkrečiantis. Gi grįžus Lietuvon, buvo aiškiai matyti, kad čia Lietuvos kariuomenės vadas ir pulkininkai, kad ir kaip žymią galią turi, bet vis dėlto ne tokią žymią ir sprendžiama, kaip buvo matyti Lenkijoje. Bet kas pas mus taip pradėdavo galvoti, tai aišku, kad anksčiau ar vėliau kivirčiai su prezidentu Smetona ir jo vyriausybe turėjo būti neišvengiami.

Igainiui niekam nebuvo paslaptis, kad nenuoširdus intymumas tarp prezidento ir kariuomenės vado išnyko. Dar to neužteko. Nuolat ir nuolat ėmė aiškėti, kad vienas iš didžiausių tautiško rėžimo stulpų nebepalaiko jokių šiltesnių santykių su tautininkais, ir kad tas "stulpas," generolas Raštikis, vis daugiau ir daugiau pasidaro mėgiamas krikščionių demokratų sluogsniuose. Nebe nustebimo vis dažniau tekdavo pajusti, kad katalikų politikų sferose ir aukštųjų dvasininkų tarpe gen. Raštikis vis daugiau pradėjo būti laikomas labai malonia, teigiama, gabia ir šviesia asmenybe...

O iš kitos pusės, lygiai tokiu pat tempu šalo jo santykiai su tautininkais ir vadovaujančiais valstybei tautininkų žmonėmis. Pagaliau, priėjo ligi to, kad vieną dieną karininkų žurnale Kardas pasirodė gen. Raštikio straipsnis, kuriame šalia eilės visokių kritiškų pastabų jau nebe dviprasmiškai buvo pabrėžta, kad Lietuvoje nepakankamai įvertinamas karininkas ir jo einamos atsakingos pareigos. Buvo nurodyti ir motyvai: kad kaikurie karininkai gauna permažas algas (!), palyginant su kaikurių kitų valstybės tarnautojų algomis...

Galiausiai kariuomenės vadas paėmė daugiau ar mažiau diplomatiškų atostogų sveikatai pataisyti. Tų atostogų metu, matyt, jam nepavyko sveikatos pataisyti, ir jis į vadovybės pareigas nebegrįžo, išeidamas iš kariuomenės į atsargą. Ta proga Respublikos prezidentas brigados generolą pakėlė į divizijos generolo laipsnį ir per spaudą jam gražiai padėkojo už tarnybą.

NAUJI IKIMO KAPRIZAI

Bet dviprasmiškumų ir likimo kaprizų deivė su tuo dar nepaleido į visišką atsargą atsargaus generolo Raštikio.

Kai 1940 metų birželio mėnesio pirmoj pusėj Lietuvos atžvilgiu Maskvoj dangus visiškai apsiniaukė, ten nuvyko ministeris pirmininkas A. Merkys išsiaiškinti raudonarmiečių dingimo iš įgulų ir kitų Lietuvos-Rusijos sugyvenimo paslapčių.

Kelioms dienoms prieš įteikiant Lietuvai ultimatumą, Molotovas tuomet daužė į stalą ir koliojo Merkį, tarpe daugybės priekaištų Smetonos vyriausybei padarydamas dar ir tokį: — Kam jūs išvijote iš kariuomenės vado vietos generolą Raštikį?...

Merkys, grįžęs Kaunan, visą tai papasakojo prezidentui. 1940 m. birželio 14 d., ultimatumo išvakarėse, kai jau buvo aišku, kad sovietai reikalauja pakeisti Lietuvos vyriausybę, mūsų galvočiai tada prisiminė Molotovo priekaištą ir iš jo padarė išvadą, jog Raštiko, kaip vyriausybės šefo kandidatūra, matyt, rastų Maskvoje palankią akį. Birželio 15 d. anksti rytą kaikurie laikraščiai gavo iš Eltos direktoriaus privačių informacijų, jog prezidentas pavedė sudaryti naują vyriausybę gen. Raštikiui.

Už poros valandų jau buvo žinomas Raštikio vyriausybės sąstatas, ir oficiozas Lietuvos Aidas parengė tuo reikalu specialią laidą su naujų ministerių fotografijomis. Tos laidos, deja, tebuvo išspausdinta tik keliolika egzempliorių, ir nė vienas nebeišėjo į rinką.

Mat, buvo įsakyta kolkas naujo vyriausybės sąstato neskelbti, nes tą pat įrytą paaiškelbti, nes aą pat rytą paaiškėjo, kad Maskvai visgi nėra priimtina nė Raštikio kandidatūra ir kad Lietuva tą pat dieną raudonosios armijos dalinių pradės būti okupuojama.

Kokia vyriausybė Maskvai buvo priimtina, Dekanozovui atvykus paaiškėjo už poros dienų. Tuomet, kaip žinoma, prie "liaudies vairo" buvo pasodinta Paleckio-Krėvės-Gedvilos vyriausybė.

(Nukelta į 7 pusl.)

Take it or leave it

VITALIS BUKŠNAITIS

The little debate which this column has been conducting with the communist Laisve columnist Matt Sholomskas comes to a definite conclusion as of this date. I was perfectly willing to continue the polemics so long as Mr. Sholomskas confined himself to the issues involved. But since he sees fit to persist in using the "if you're not with us you're a fascist" type of argument, there isn't much point in going on. When an argument gets down to the name-calling stage, no matter how interesting it might have been up to that point, the bystanders begin to get bored and turn to more entertaining diversions.

— 0 — O — 0 —

I had rather hoped that it would be possible to continue these discussions of our ideological differences upon a more informative and instructive basis. When Mr. Sholomskas made his first appearance as a columnist, it was my impression that he was determined to avoid the policy of labeling his opponents "fascists" merely because his political persuasions are at variance with others. A more careful perusal of his original February 11th column in Laisve, however, shatters this impression completely. Let me quote:

— 0 — O — 0 —

"Some exacting liberals feel that the term fascist is applied indiscriminately to otherwise innocent and pleasing personalities. They hasten to explain that its usage has been so commonplace as to put it in the category of electioneering and mudslinging. Thus, presto, if your political persuasions are at variance with another's, you will instinctively label your opponent a fascist, and vice versa. This liberal attitude will, of course, be applauded by all true fascists. For behind it they can hide as harmless, misunderstood persons, whose only crime is that they disagree with you."

— 0 — O — 0 —

"The true face of fascism," continues the M. S. column, **"is so ugly and repulsive that** even the most confirmed fascist will **not willingly admit that he is** one. In the overwhelming **majority of cases he will deny he is, or claim that he is being falsely accused by a 'communist agent.' This latter lament is typical of the fascist-minded amongst the Lithuanian American populace throughout the nation."**

— 0 — O — 0 —

Now this is about as neat an application of Hitler philosophy as was ever concocted by the Nazis themselves. All the more so, because it is not immediately apparent at first glance. Here is the whole philosophy of "Mein Kampf" glibly contained in two paragraphs: (a) Accuse your opponents of everything you yourself are guilty, (b) Classify every one who disagrees with you as "an enemy of the State", (c) Don't hesitate to lie about your opponents—the more monstrous the lie, the more people will believe it.

— 0 — O — 0 —

Recently Mr. Sholomskas has been following the precepts outlined above. He has repeatedly called me a fascist, and his only "evidence" was that my ideas are opposed to his, and that I had used a photograph of a particularly brutal mass murder which the Red Army had perpetrated in Lithuania as it withdrew before the approaching Nazis. He didn't deny that the Red Army had been guilty of the atrocity—that would have been impossible. But he did accuse me of being a fascist because the Nazis had used a similar photograph in their propaganda.

— 0 — O — 0 —

If anything I've ever written during my twelve years of columning has ever indicated a point of view which was one tenth as fascist (and actually treasonable) as the "Yanks are not coming" campaign which Laisve, Vilnis and Tiesa columnists waged during the life of the Hitler-Stalin "non-agression" pact—during a time when the United States of America was attempting to gird its loins for the inevitable battle against the Axis (while the Commies were actively sabotaging our war preparations by leading sit-down and other strikes)—I'll plead guilty.

— 0 — O — 0 —

Has the hour glass of Father Time shifted the sands which flow therein to the point where those who were nazis and fascist apologists and fellow travelers (as our local communists were during the Hitler-Stalin pact) have suddenly emerged as the saviours of freedom and democracy, while those of us who found fault with this kind of collaboration are now to be accused of being fascists? What manner of creatures are these communists, that they can arbitrarily shift their allegiance from Stalin to Hitler to Stalin again, and just as arbitrarily catalogue those of us who are not their fellow-travelers as fascists, no matter what their present policy happens to be at the moment?

— 0 — O — 0 —

I often wonder just how much support our local communists would have given our war effort if the Hitler-Stalin "non-agression" pact had never been broken. Judging by the "Yanks are not coming" and the "This is a fascist war" noises that they were making before the Browns attacked the Reds, most of them would have wound up in camps for "conscientious objectors." And this leads to an interesting conjecture: if Hitler hadn't made the mistake of attacking the USSR, would I still be considered a fascist after having seen active combat against the Nazis and the Japs?

Vakar, šiandien ir rytoj

V. TYSLIAVIENĖ

DAR APIE BALF REIKALUS

Šiame numeryje skelbiamas įdomus pranešimas apie BALF pirmininko kun. Končiaus vizitą Švedijoje ir kaip jis ten "sutvarkė" šalpos reikalus. Iš šio laiško skaitytojas turės progos įsitikinti, kad tokio dalyko, kaip bendrojo šalpos fondo Amerikos lietuviai visiškai neturi, nežiūrint to, kad keturių srovių atstovai sudaro BALF direktorijatą. Su BALF įvyko tas pat, kaip ir su daugeliu kitų mūsų organizacijų. Savo laiku visos grupės buvo atstovaujamos ir Amerikos Lietuvių Taryboje. Kai viena "klika," ar vienas asmuo pasiglemžia visą kontrolę į savo rankas politinėse organizacijose, tai nieko nuostabaus ir nė vieno perdaug nejaudina. Juk iš politikierių visko galima tikėtis. Bet kad tas pat būtų įvykę ir šalpos darbe, yra nedovanotina. Daugeliui nuo karo nukentėjusių lietuvių BALF teikiamos pašalpos buvo ir yra vienintelis pragyvenimo šaltinis, ir mes privalome rūpintis, kad pašalpa jiems nebūtų nutraukta tol, koi ji bus reikalinga.

Švedijos lietuviai duoda vieną patarimą, kurį Vienybė siūlė dar 1944 m. šalpos darbui vos tik prasidėjus, būtent pašalinti kun. Končių iš BALF pirmininko pareigų. Nors jau vėlokas laikas pradėti rūpintis apie BALF vadovybę, bet kadangi šalpos darbas dar ilgai bus tęsiamas ir, svarbiausia, beveik išimtinai Amerikos lietuvių pastangomis, tai geriau dabar, negu niekad.

ARGI NĖRA ŽMOGAUS?

Viename viešesnio pobūdžio BALF direktorių susirinkime pasitaikė proga matyti kaip kun. Končius "vadovauja" susirinkimui. Jis ne tik nedavė progos niekam pasireikšti, bet savo kolegoms netaktiškai užčiaupė burnas. Jau tada daug kas spėliojo, kad jeigu tokie susirinkimai įvyks dažniau, tai kun. Končiaus, kaip BALF pirmininko dienos, yra suskaitytos. Ir jeigu jis iki šiol nebuvo pašalintas iš tų pareigų, tai tik dėl to, kad direktorių susirinkimai labai retai įvykdavo. Nėra abejonės, kad jų kantrybė būtų seniai išsisėmusi, nežiūrint to, nė vienas nenorėjo pakenkti BALF prestižui prieš National War Fund

Bet taip, kaip kun. Končius elgiasi, važinėdamas po Europą, yra gėda ne tik BALF direktoriams, bet ir kiekvienam Amerikos lietuviui. Ir todėl jam grįžus atgal, reikėtų atitinkamai suvesti sąskaitas ir priimti iš Švedijos siūlomą patarimą.

Neleiskime pabėgėliams manyti, kad BALF direktorių tarpe iš tikrųjų nėra žmogaus...

LAIKAS UŽKIRSTI KELIĄ

Be kun. Končiaus paskyrimo, dar viena BALF direktoriato pagrindinė klaida buvo, būtent, kad p. Gyordai pasitraukus iš vedėjo pareigų, į jo vietą buvo paskirtas asmuo, kuris perdaug aiškiai susirišęs su vienos srovės veikla. Tai sakydama, anaiptol neneigiu p. Laučkos darbo, kaip BALF vedėjo. Visai naturalu, kad jis pirmoje eilėje labiau pataikautų savo draugams... Geriausios p. Gyordos ypatybės buvo tos, kad jis didžiausiu autoritetu laikė ne kun. Končių, bet BALF vadovybę ir direktoriatą ir, nesigilindamas į lietuvių srovinius ginčus, į visus žiūrėjo vienodai. Pasirodo, kad toks bešališkas asmuo kaip tik ir buvo reikalingas.

Kaip kun. Končius ir jo vedėjas ruošiasi šalpos reikalus tvarkyti ateityje, galime spręsti iš to, kokios informacijos reikalaujamos suteikti apie pabėgėlius. BALF įstatuose niekur nėra parašyta, kad pabėgėlis, norėdamas gauti pašalpą, privalo būti katalikas, ar eiti į bažnyčią. Ir todėl kyla klausimas, kokią teisę kun. Končius iš viso turėjo tokias žinias rinkti. Deja, negeriau elgiasi ir BALF atstovai Europoje. Bendra nelaimė anaiptol jų nesuartino. Bet galimas daiktas, kad jie vykdo tai, kas jiems iš centro įsakoma...

BALF direktoriatui laikas užkirsti kelią ir tokiam pataikavimui. Gyvendami šioje šalyje, mes turime visišką sąžinės laisvę. Praktikuokime tai ir savo organizacijose.

Badaujančios Europos žemėlapis: 1) kraštai, kur gyventojų maitinimasis žemiau 1000 kalorijų. 2) kur bendra maitinimosi dieta nepasiekia 1,500 kolorijų. 3) kur maitinimosi sąlygos žemiau 2,000 kolorijų. 4) kur, maždaug, maitinimosi sąlygos yra normalios.

Vinco Krėvės tragedija

Rašo J. V., Vienybės bendradarbis Europoje

(Tęsinys)

Įeiti į širdį ir sielą, ją suprasti, pažinti ir atidengti, — tai būtų gal daug įdomiau ir svertingiau, bet taip pat ir sunkiau. Didis žmogus dvasios užkampių chirurgas, rusų rašytojas Dostojevskis kadaise prisipažino, jog — "svetima siela yra patamsis." Taip, patamsis, kurį galima mėginti apšviesti ir pamatyti, kas ten slepiasi, bet mėginti dar nereiškia — pasisekti, tikrai pamatyti, tikrai suprasti.

Todėl, charakterizuodami Krėvės būdą ar užgriebdami jo sielos patamsių kampą, mes daugiau tenkinamės kitų reiškiamomis apie jį nuomonėmis, bet patys vengiame giliau brautis, nagrinėti ar spėlioti. Pagaliau, pats Krėvė dar gyvas, ir atrodo neabejotina, kad pats daug ką atidengs, ir tuo gal pataisys ne vieną publikos sprendimą apie jo žygius ir nueitą kelią, kuris ne vienam turėjo atrodyti toks savotiškas, keistas, o protarpiais tikrai baisus...

Vis dėlto per ilgai kalbėjome apie Krėvę, kad pasitenkintumėm tik jo gyvatos kelio apibriežimu ir čia nutrauktumėm savo žodžius. Krėvės literatūrinė, dvasinė, kai kuriais atžvilgiais ir politinė figūra buvo ir liks per stambi, kad ji nekeltų vis naujo ir naujo susidomėjimo, nekurstytų prie daugelio mįslių atspėjimo ir dėl daugelio svarbių sumėtimų neragintų drįsti jau dabar duoti kaikuriuos įvertinimus.

Niekas nėra apsaugotas nuo klaidų. Istorija visus koreguoja. Bet ir ten, kur skamba, kad istorija daro sprendimus, faktinai vistiek juos daro žmonės.

Ir jei juos darys ateities žmonės, tai kodėl ši teisė turėtų būti atimta iš dabarties žmonių?...

Mums atrodo, kad Krėvės tragedija pasireiškė keliais atžvilgiais, ir ypač sekančiais:—

POLITIKO TRAGEDIJA

Krėvės gyvenimo ir veiklos bruožai leidžia daryti neabejotiną išvadą, kad jis visuomet buvo kupinas politinės aistros. Jis norėjo būti politiku, kamanduoti, rizikuoti, baldytis, stovėti priešaky, spręsti tautos ir valstybės likimą.

Politika yra didelis mokslas ir kartu gal dar daugiau didelis menas. Krėvė — didelis menininkas, bet literatūroje. O tai ne visuomet reiškia galėti būti tokiu pat menininku ir politikoje.

Gi čia Krėvei niekad nesisekė, bent patvariau nesisekė. Garsiam rašytojui visuomet buvo lengva užšokti iš karto ant aukštų politikos laktų. Bet niekad nepavykdavo ilgiau jose išsilaikyti. Ir kai jis keitė laktas, niekas geriau nevyko. Greičiau tai buvo tik neapdairumas, lengvapėdiškumas, nesusistatymas, klaida, blaškymasis...

Politika nėra vien tik aistra ar ambicija valdyti, stovėti priešakyje. Politika yra pati sudėtingiausia žmogiškosios viešosios veiklos sritis. Politikos vyras todėl turi būti ne tik plataus išsilavinimo, tvirto charakterio ir atkaklios valios, bet jis turi būti ginkluotas plačiais ir dideliais principais — dėsniais kelrodžiais, sveikais ir apmąstytais, pastoviais ir galingais, tiek tautai, kurią jis nori vesti, tiek sau pačiam. Be jų tai būna ne politikos vyras, o tik šarlatanas.

Krėvės dažnas blaškymasis ir jo šunkeliai sunkiausiomis mūsų tautos valandomis akivaizdžiausiai parodė, kad jis nebuvo pakankamai įsisąmoninęs dėl kai kurių pagrindinių principų, be kurių politikos kelyje atskiras žmogus neišvengiamai turi suklupti, o valstybė žlugti. Krėvė dasileido ligi tokios klaidos, kad atvirą bendradarbiavimą okupanto interesams jis vaizdavo, kaip "Lietuvos neprikla usomybės gyvenimą."

KVISLINGO ROLĖJE...

Krėvės vaidmuo Dekanozovo Paleckio vyriausybėje visuomet liks ypatingai nemalonus ir neištrinamas epizodas.

Nesvarbu raudonas, rusas, ar rudas, — žodis "kvislingas" jau įsibrėžė į visos žmonijos sąmonę. Tas vargšas norvegų Kvislingas bus įrašęs amžiams į istoriją ir žodynams bus davęs bendrinės reikšmės žodį.

Kvislingas — tai yra toks politikos veikėjas, kuris okupuotame krašte faktinai talkininkauja okupantui, bet prieš savo tautą vaidina neva tikrąjį savo tautos interesų gynėją ir valios vykdytoją. — Valstybiškai žiūrint toks kvislingas yra laikomas išdaviku, nežiūrint ar jis sąmoningai niekšiškai tarnavo okupantui, ar tik dėl savo naivumo, neapdairumo, tik dėl tuščios ambicijos "gelbėjo savo kraštą," faktinai galų gale tik patarnaudamas užgrobiko interesams.

Dar blogiau, kai būna įrodoma, kad toks kvislingas dar prieš okupaciją daugiau ar mažiau tiesioginiai savo žodžiais ar veiksmais prisidėdavo prie būsimo okupanto propagandos.

Visais tais atžvilgiais Krėvės ministeriavimas gana liūdnai nuteikia.

Norvegai jau pasmerkė myriop savo tautos išdaviką Kvislingą. Prancūzai — tuo pačiu pasmerkė maršalą Petain ir okupacijos laikų ministrą pirmininką Lavalį. Juos ir daugybę jų bendradarbių. Visoj eilėj kraštų teisiami ar laukia savo eilės daugybė mažesnių kvislingų.

Jie buvo vienbalsiškai visur nusmerkti, kaip tautos išdavikai, nors, išskyrus Čekoslovakijos prezidentą Hachą; nei norvegų Kvislingas, nei Petain nei Laval nebuvo formaliai pasirašę jokių tokių įstatymų, kad jie savo kraštuose sutinka įvesti nacionalsocialistinę santvarką ir kad savo valstybes prašo įjungti į Didžiojo vokiečių Reicho kūną! Tad formaliai jie padarė mažiau, negu Krėvė Lietuvos atžvilgiu.

Čia pabrėžtina, jog rudoji ar raudonoji okupacija nepriklausomos valstybės atžvilgiu yra absoliučiai tas pats dalykas. Taigi, ir talkininkavimas rudajam ar raudonajam okupantui teisiškai, ir morališkai nesudaro jokio skirtumo.

Jei po sovietų išvijimo 1941 m. vasarą lietuvių tauta būtų galėjusi atstatyti tikrai nepriklausomą Lietuvos valstybę, ji neabejotinai Krėvę ir daugelį kitų būtų pašaukusi pasiaiškinti. Koks būtų buvęs tokio teismo sprendimas, dabar nėra prasmės spėlioti.

BAISAUS PRIGAVIMO AUKOS

Tie įvykiai daug davė be galo akivaizdžių ir svarbių pamokų.

Sovietų Rusija šlykščiausiai prigavo Lietuvą. Prigavimas tarp valstybinėje politikoje ne naujiena, ir jo aukomis buvo ne vienas Krėvė. Tokiomis pat aukomis buvo ir visa eilė toli gražu nekomunistinių ir nekomunistuojančių politikų.

Buvo apsirikta, nesusivokta, o paskui jau stigo jėgų kitaip daryti... Gal būt. Visuomet galiausiai viešpatautų tik viena galingiausioji valstybė, o visos kitos valstybės būtų tik "seseriškos respublikos." Prie to vis dar tebeimanoma, bet kitas klausimas, ar bus prieita.

Krėvė, be abejo, tikėjo marksistinėmis ir bolševikinėmis idėjomis, kurias per Literatūrą dar gerokai prieš okupaciją skelbė jo artimieji bendradarbiai. Jis gal manė būsiant išganinga tas idėjas pritaikinti lietuvių tautai. Bet kai atėjo proga pritaikinti, jis pamatė, kad už tai teks sumokėti Lietuvos nepriklausomybės kainą, o ir pati tauta turės paklusti iš svetur atvykusiems komisarams, politikieriams ir enkavedistams...

Taša jis pamatė, jog tos vadinamos "gražios idėjos" buvo tik priemonė išauginti Lietuvoje penktąją koloną, Trojos arklį, ir priėmonė vėliau pačiai Lietuvai užgrobti ir paglemžti Maskvos tikslams. Taip ir Molotovas jam pareiškė: Lietuva reikalinga Rusijos išėjimui į jūrą, tai jau tradicinė rusų politika Baltijos kraštų atžvilgiu. Šiandien Rusija visiškai viešai ir nesidangstydama taip panašiai grindžia savo užgrobimų "teisę." Ji jau pasiėmė Karaliaučių, visą Lenkiją ir eis daug toliau.

(Bus daugiau)

Poezija

AUŠRA

Tegu greičiau, o karalaite,
Pabyra spinduliai iš tavo deimantų vainiko!—
Tamsoj mes klaidžiojam, tarytum neregiai,
Tamsa ir polėkius, ir širdis, ir laukus apniko! . . .

Giliam sniege įklimpo ratai,
Tiktai mirtis, mirtis, sukeldama audras ir vėją,
Po visą kraštą, po visą žemę—
Kvatodama ir žviegdama, tejodinėja! . . .

Prie šalto židinio mes rymom,
Rytojaus tolumoj mes žvelgiame pro langą—
Ir laukiame, ir ilgimės, ir klausiame:
Kodėl pavasario varpeliai pagiry nežvanga?

Te gervės grįžta vėl ir gulbės,
Te parlekia paukšteliai į papievio gojų,—
Ir Nemunas tegu sutrauko tą ledinį plieną,
Ir saulė tesujudina marias žiemkenčių, vasarojų! . . .

Ak, ir vaikai tegu išbėga į pajūrį,
Te mūsų laivo vėliavos jokia audra nuplėšt netyko—
Tegu greičiau, tegu greičiau, o karalaite,
Pabyra spinduliai iš tavo deimantų vainiko! . . .

Stasys Santvaras

Gestapo kalėjimuose

GABRIELIUS ŽEMKALNIS

Tuoj po pusryčių vachmanas vadinsiu prižiūrėtoją taip, kaip mes, kaliniai, įpratę) atrakino duris ir padavė man šluotą, kad iššluočiau celę. Šiūkšles sušlaviau iki durų, o nuo ten, šluotą iš manęs paėmė Stačiūnas, kuris buvo šlavėju ir galėjo laisvai vaikščioti bunkeryje. Laiško iš jo negavau, nes vachmanui esant čia pat jis negalėjo perduoti, o gal ir neturėjo parašęs.

Atsigulęs ant narų pabeldžiau į kairiąją sieną. Man irgi atsakė beldimu ir tada aš pirmą kartą nusiminiau, kad nemoku morzės. Siena buvo tinkuota, apie 10 cm. storio. Sugalvojau atrasti, kur yra cemente tarpas tarp plytų ir toj vietoj sieną pragręžti. Tik su kokiu įrankiu tą įvykdyti? Virš durų sienoje buvo skylė, į kurią iš koridoriaus buvo įvesta lempa. Iš celės, toji skylė, kad kalinys negalėtų ranką paimti lempos, buvo išpinta 3 cm. storumo vielų grotomis. Kaip tik toks vienos vielos gabalas ir buvo man reikalingas. Net nepagalvojęs, kokios gali būti to pasekmės, išlupau vieną apie 25 cm. ilgio vielą. Ją ištiesinau ir atsigulęs pradėjau ties savo galva gręžti. Laimingu atsitikimu, iš karto pataikiau į cemento tarpą, ir neužilgo mano gražtas išlindo kitoj pusėj. Išpūčiau cemento dulkes ir pašaukiau savo kaimyną. Pasirodė, kad ten sėdi Valiulis. Visų pirmiausia jis išbarė mane už neatsargumą ir, tiesą pasakius, įvarė man šiek tiek baimės. "Cigleris jei pagaus tai užmuš tave," pasakė man Jurgis Valiulis. Cigleris ir Rothas buvo sargybų viršininkai, kurie budėdavo keisdamiesi po parą. Abu buvo nepaprastai kvaili, bet Cigleris pasižymėjo dar ir savo kažkokiu žvėriškumu (Rothas — gyvuliškumu). Su Jurgiu pasikalbėjau daugiau ir jis mane tuoj nuramino, kad kratos celėse beveik nedaromos ir nieko blogo neįvyks. Paklausiau jį, ką jis mano dėl mano reikalų. "Tave tikrai po kelių savaičių paleis," užtikrino Jurgis. "Tada tu pranešk Povilui Kunkulevičiui (jis pasakė man kaip pranešt), kad jis dingtų iš Kauno bent pusei metų, nes jei jį pagaus, tai mus kelis čia be ceremonijų pakars."

Savaime suprantama, kad aš pažadėjau Jurgiui tą padaryti ir būčiau padaręs. Tačiau kas galėjo žinoti, kad mes patys dingsim iš Kauno ir iš Lietuvos. Ir kas dabar žino, kur yra Jurgis (Jurgis Valiulis, evakavus mus iš Berlyno kalėjimo, liko kalėjimo ligoninėj su plaučių uždegimu) ir kada mes vėl pamatysim mūsų, gal ir sugriautą, negražų, bet mielą lietuvišką Kauną.

Po pasikalbėjimo su Jurgiu, vielą, kurią naudojau kaip grąžtą, vėl įpyniau atgal ir užtepiau jos galus su tinku, kurį prasisikedžiau nuo pusryčių likusia kava. Taip pat sumažinau ir skylę, kurį iš mano pusės buvo dešimties centų dydžio.. Galvojau iki pietų numigti, bet staiga atsidarė durų vilkelis, kuris bubo be stiklo ir mane pašaukė Stačiūnas. Tuoj prišokau prie durų ir Stačiūnas įkišo man laiškelį ir... uždegtą papirosą.

— O ko tu ten nori? — išgirdau Ciglerio balsą.

— Ugnies prašė iš trečios celės, pone viršininke, — atsakė Stačiūnas.

— Aš tau kai duosiu ugnies, — sukeikė Cigleris.

Laimei turėjau dar keletą cigarečių, kurių vieną tuoj pridegiau į Stačiūno papirosą ir jį tuoj vėl užleido vilkelį. Laiškelį, kaip kokią žariją, tik išgirdęs Ciglerio balsą, numečiau po narais. Bet man buvo keista, kad Cigleris, apie kurio griežtumą aš jau per tokį trumpą laiką buvau girdėjęs iš Jurgio ir vachmanų (kurių pasikalbėjimu su suimtaisiais tekdavo nugirsti daugiau nieko Stačiūnui nepasakė ir ramiai nuėjo į savo kambarį.

Kai įsitikinau, kad pavojus jau yra praėjęs, atradau po suolu laiškelį ir pradėjau skaityti. Taip, viskas ką žinojo Sidaravičius, yra papasakota su didžiausiu nuoširdumu iki smulkmenų. Net ir prifantazuota, būtent, kad aš turiu apie 10 šautuvų ir kitokių ginklų. Vadinasi ,ginklų sandėlis. Ryšis su Jaunime Budėk išplėstas, mano priklausimas Lietuvių Laisvės Kovotojų Sąjungai —taip pat. Stačiunas patvirtino Sidaravičiaus parodymą, kad aš esu jo (Stačiūno) užverbuotas į L. L. K. S. ir, mano numeris R 158. Ir dar daug kitų dalykų. Gale parašyta, kad raštelį perskaičius, suvalgyti. Perskaitęs dar kelis kartus, perplėšiau ir suvyniojęs du rutuliukus, prarijau kaip šuva muilą. Prarijęs net nusikeikiau, toks neskanus buvo popieris, o žinios dar biauresnės.

Dabar man buvo maždaug jau aišku, kokia yra padėtis. Dėl priklausymo L. L. K. S. beliko tik prisipažinti, nes esant dviejų liudininkų parodymams tokiems pat mano išsisukinėjimams niekas nepatikėtų ir, priedui gaučiau dar kartą paragauti Heitkės banano. Dėl savo veiklos Sąjungoje nutariau pasakyti, kad gaudavau iš Stačiūno tik po 10 egz. Laisvės Kovotojo (taip pasakė pats Stačiūnas) ir tą spaudą iškaišiodavau gimnazijoje į suolus. Daugiau dėl kokios smulkesnės veiklos su kitais žmonėmis, išskiriant aukų rinkimą, nei Sidaravičius, nei Stačiūnas nežinojo, ir todėl man irgi nebuvo jokio reikalo apie tai prasižioti. Apie Jaunime Budėk, Sidaravičius pasakė, kad jis gaudavęs iš manęs beveik reguliariai kiekvieno numerio maždaug po 100 egz. (Melas, tas buvo tik vieną kartą). Ką daugiau dėl to pasakė Sidaravičius ir kokią jis dėl to pareiškė Gestapui savo nuomonę apie mano ryšį, nežinojau. Man buvo tada labai neaišku, iš kur Heitkė šeštadienį mane klausinėdamas, galėjo žinoti tokių dalykėlių apie Jaunime Budėk, kurių nežinojo nei Sidaravičius, nei Stačiūnas. Iš šitos padėties aš irgi turėjau išeiti. Su Grinium ir Adamkavičium buvom susitarę, kad vienam iš mūsų trijų įkliuvus, jis turės kaltę suversti ant likusiųjų dviejų. Gi šie du, sužinoję apie trečiojo suėmimą, turėtų ko greičiau dingti. Dabar buvo tokia padėtis ir aš buvau visai ramus, kad mano draugai yra jau pabėgę, nes aš išeidamas iš namų dar galėjau atsisveikindamas pasakyti seseriai, kad ji tuoj praneštų šiems mano draugams. "Taip," galvojau, "tardys rytoj, pirmadienį. Nuo mano suėmimo bus praėjusios trys dienos. Per tiek laiko buvo galima visai padoriai pranykti." Nusprendžiau pasakyti, kad tuo reikalu turėjau ryšį tik su Grinium. Adamkevičiaus visai nenorėjau painioti į šį reikalą.

Kai maždaug numačiau kaip elgtis per tardymą, pasidarė truputį ramiau. Pasikalbėjau dar truputį su Valiuliu ir atsisėdau ant narų, nežinodamas ką toliau daryti. Nusibodus sėdėti, atsiguliau. Pradėjau užsimerkęs galvoti apie namus, pažįstamus, draugus. Suprojektavau įvairiausių dalykų, kuriuos nusprendžiau įvykdyti išėjęs vėl į laisvę, kuri buvo taip netoli — tik vieną metrą virš manęs, o kartu ir labai toli — už daugiau kaip tūkstančio kilometrų po vienuolikos mėnesių. Begalvojant apie tą nežinomą ateitį man pasidarė graudu. Ne. Aš pamelavau. Ne graudu, bet pikta. Pikta dėl to, kad aš taip pasitikėjau keletui žmonių, kurie, tik apie savo kailį ir apie savo asmeniškus reikalus galvodami, išdavė viską ką žinojo.

Pirmadienį pabudau anksti. Nors ir žinojau ką sakysiu per tardymą, bet buvo vistiek nejauku. Juk galėjo iškilti ir kitokių dalykėlių. Ką tada darysiu? Išduoti draugus? Gal viską papasakoti ir taip išsisukti nuo fizinių skausmų, mušimo, ką ir padarė mane išdavusieji. Bet juk tada suims kitus ir ar aš, juos sutikęs, nežinau kur, čia ar laisvėj, galėsiu pažvelgti jiems į akis ir linksmai paklausti: "Kaip sekasi, mielasai?" Ne, ne! Neišduosiu.

(Bus daugiau)

ATVYKSTA SKULPTORIUS VYT. KOŠUBA

(SPECIALIAI VIENYBEI IŠ EUROPOS)

Karo suardytame Pietų Vokietijos mieste, netoli Prancūzijos ir Šveicarijos sienos, gal sutiksite kartais pabiyškusį, įdubusiais skruostais, nepaklusniais plaukais vyrą, kuris gal ir nesiskirtų iš kitų praeivių, jei ne jo iš po aukštos kaktos liepsnojančios ir verkiančios akys. Būsite sutikę vieną mūsų menininkų, pasaulio audros išblokštų iš tėvynės. Išblokštų, bet ne palaužtų — pasiryžusių ir svetimose žemėse tėvynei atiduoti savo kūrybines jėgas. Būsite sutikę skulptorių Vytautą Košubą.

Vyt. Košubos vardas nėra nežinomas amerikiečiams: jau 1939 metais jis yra dalyvavęs pasaulinėje New Yorko parodoje, kurioje buvo išstatęs milžiniška Vytauto Didžiojo stovylą. Parodos rengėjai pagerbė Košubos meną, padovanodami skulptorių aukso medaliu.

Košubos kelias — tipingas, sunkus ir akmenuotas menininko kelias. Marijampolietis, gimęs maždaug prieš trisdešimts metų, jis ne iš karto atrado savo pašaukimą. Pradžioje jis mokėsi Marijampolės Amatų Mokykloje, drožybos skyriuje. Besimokydamas drožybos, kaip amato, pastebėjo savyje nenugalimą palinkimą į tikrąjį meną. Nežiūrėdamas sunkių gyvenimo sąlygų, jis ryžtasi klausyti savo vidujinio balso ir tampa privačiu skulptoriaus Zikaro mokiniu. Zikaras mato nepaprastą savo jauno mokinio talentą, jį kelia ir drąsina — ir Košuba netrukus išvyksta į Meno Mokyklą Kaune. Meno Mokykloje visi negali atsitebėti jauno skulptoriaus darbais. Dar jam besimokinant, jo kūriniai garbingai atstovauja Lietuvos meną tarptautinėje Paryžiaus parodoje 1937 metais, atveždami jam iš ten pirmąjį pasaulio pripažinimą — aukso medalį — pakartotą porą metų vėliau jau minėtoje New Yorko parodoje. 1940 metais Košuba baigia Meno Mokyklą, o jau 1942 metais, prof. Jonynui tapus Mokyklos direktoriumi, pakviečiamas dėstyti toje pačioje Meno Mokykloje skulptūrą.

Menininko genijus pasireiškia jo darbų įvairumu tematikos atžvilgiu, naujų kelių ieškojimu, nesustingimu senose ir nusistovėjusiose formose. Košubos temų gama plati, jo formų evoliucija — dinamiška. Tačiau, nežiūrint jo pasaulinio masto, jo darbuose labai dažnai vyrauja tautiniai motyvai. Košuba išreiškia tėvynės skausmą didingu bareliefu "Kaliniai" iš kurio skaudžiai liejasi pavergto žmogaus kančios ir galingai trykšta ryžtingas laisvės geismas. Kitas jo stambus veikalas — taip pat bareliefas — "Jūratė," jam tėma paimta iš mūsų mitologijos. Kaip Kaliniuos matome beveik brutalią jėgą, taip Jūratės forma dvelkia ta švelnia melancholija, ku ria alsuoja mūsų tautos dainos ir legendos. Iš monumentalių Košubos darbų reikia pažymėti ypatingai klasiškų formų obeliską, pastatytą ties Žemaičių plentu.

Košubos meniškų formų ieškojimą galima palyginti su garsiojo italo Michelangelo kūrybos keliu. Kaip vienas, taip ir kitas pradžioje rodo stiprių dekoratyviškumo tendencijų, ieško efektų, prieina net iki anatomiško sausumo. Menininkui brėstant, jo fantazija drąsėja, formos įgauna tiesiog dvasiškų bruožų. Paskutinis Košubos kūrinys Pieta (Dievo Motina sielvartaujanti ties nukryžuoto Kristaus kunu) pasižymi ypatinga Kristaus veido ekspresija.

Menas tiesiasi per visą neilgą iki šiol Košubos gyvenimą raudona gija, jis priverčia jį užmiršti net patį save. O skulptoriaus menas reikalauja daug: net ir fizinių pastangų. Košuba menui paukoja net savo sveikatą — nuolat dirbdamas ir mažiausiai dėmesio kreipdamas į save, jis suserga džiova, bet pats to nepastebi. Tik atsitiktinai vokiečių okupacijos metu, norėdamas išvengti mobilizacijos į vokiečių karĩuomenę, mūsų skulptorius nueina pas pažįstamą gydytoją ir paprašo fiktyvaus liūdijimo apie blogą sveikatos stovį. Gydytojas pusiau juokais apžiūri Košubą — nebesijuokia: pasirodo, džiovos procesas jau įpusėjęs. Košuba ima gydytis, džiova pavyksta sustabdyti, bet kad galutinai ligą nugalėjus ir leidus menininkui savo darbais dar labiau išgarsinti Lietuvos vardą, jam reikia žymiai kitokių sąlygų, negu jis turi dabar, nesvetingoje Vokietijoje.

Tikime kad tas geresnės sąlygas Košuba ras Jungtinėse Valstybėse ,savo tautiečių tarpe, kurie tikrai džiaugsis galėdami priimti ir globoti pas save tą mūsų pasaulinio masto menininką. Paskutinėmis žiniomis, Košubų šeimą (skulptorius jau ištrėmime, Vienoje, vedė Aleksandrą Fledžinskaitę, žinomo veikėjo dukterį, o dabar augina dukrelę Guodą, artimiausiu laiku galės išvykti iš Europos.

Liudas Dovydėnas

Kartu su daugybe kitų rašytojų, atsidūrusių Voiketijoje ištrėmime, yra ir žinomas lietuvių beletristas rašytojas Liudas Dovydėnas, daugelio novelių rinkinių ir romanų autorius. Taip pat autorius garsiųjų Užrašų, kuriuose drąsiai atidengiama daugybė senoviškos politikos ir gyvenimo paslapčių per pirmuosius bolševikų okupacijos metus Lietuvoje.

Gyvendamas tuo tarpu su šeima Vokietijoje, nežiūrint labai sunkių ir vargingų sąlygų, rašytojas visą laiką labai aktingai dirba, dalyvauja lietuvių kulturiniame gyvenime ir kuria naujus veikalus bei rašo spaudoje. Vienybė jau yra išspaudinusi jo pora straipsnių, o ateity tikisi paskelbti daugiau jo įdomių raštų.

Begyvendamas Vokietijoje, Liudas Dovydėnas jau baigė rašyti dvi naujas knygas. Pirmoji iš jų vadinasi Nereikalingas žmogaus Vokietijoje. Tai lietuvio žmogaus pergyvenimai ir nuotykiai iš žlungančios Vokietijos — iš Vokietijos galutinio nužmogėjimo ir paskutiniųjų jos saulėleidžių laikotarpio.

Antra L. Dovydėno knyga labai įdomus, aštrus, jautrus ir sensacingas romanas, pavadintas "Mes turime teisę mirti." Čia vaizduojama tragiška istorija vienos mišrios lietuviškai žydiškos šeimos, kur tiek žydus, tiek lietuvius plaka ta pati vokiškai naciška rykštė. Pagrindinė to romano tema—žydų šaudymas Lietuvoje 1941 metais.

Šių dviejų knygų rankraščius autorius šiuo metu jau baigia perrašinėti ir galutinai paruošti spaudai.

TĖVIŠKĖ

Tyvuliuoja ežeras žaliasis,
Beržai seka pasakas senas.
Tėviškėle, džiaugsmas tu manasis,
Tavo meilės man nebus gana.

Čia, beržyno kvepiančiam pavėsyj
Mano godos supasi šakos!
Tėviškėle, vis tave mylėsiu —
Tavo meilės kitas neatstos.

***

Tavo ėgliai, žalieji pušynai
Kužda meilę, liūliuoja vargus—
Čia takelį aš smėly numyniau,
Tėtužėlio čia kapas brangus.

Vakarais, kai armonikos verkia,
Mėnesienoj valtelę iriu,
Ar nuo darbo sugrįžtam nuvargę
Pardainuojam pašlaičių keliu...

***

Tyvuliuoja ežeras žaliasis,
Beržai seka pasakas senas,
Su daina čia rūtas laisto sesės-
Vargą, meilę pina į dainas.

O. B. Audronė

Laiškas iš Švedijos:

Kaip kunigas Končius sutvarkė pabėgėlių šelpimą

DAUG DIDYBĖS MAŽA PROTELIO

Kun. J. Končius, užkliuvo į Stockholmą vasario 27 d. ir pabuvęs vos 12 valandų, suspėjo parodyti daug didybės ir visagalybės, bet nesirūpino savo išminties parodymu.

Sunku atspėti, ką kun. Končius norėjo nuduoti. Gal anglų lordą, kuris malonėjo aplankyti Afrikos juodukus. Jis šiurkščiai ir piktai nutraukdavo kalbą kiekvieno Lietuvių Komiteto nario, kuris tik išsižiodavo. Kai Komiteto pirmininkas, rašytojas Ignas Šeinius, pamėgino paaiškinti, kad Švedų Raud. Kryžiaus gen. sekretorius negali kun. Končiaus priimti, nes tą dieną išpuolė Raudonojo Kryžiaus šefo, princo Karlo 80 metų sukatuvės, Končius užriko: — Nepasakok man apie karalius ir karalienes! Kalbėk, Tamsta, trumpai! — Dėl to pakilimo į aukštybes teko Končiui labai greitai susilaukti gėdos (jei pas jį tas jausmas bendrai yra). Raud. Kryžiaus įgaliotiniui užsiminus tuo pačiu klausimu, kun. Končius, tartum 5 metų berniukas, paklausė: — Princas, ar tai Jūsų karalius?

Norėdamas parodyti, kad moka paplūduriuoti ir "aukštos politikos" vandenyse, kun. Končius labai iškilmingai pareiškė: — Turėčiau padaryti vizitą Amerikos ambasadoriui, bet ne turiu laiko. — Juk ir paprastas studentas žino, kad Amerika tokioj mažoj valstybėj, kaip Švedija, turi paprastą įgaliotą ministerį, bet ne ambasadorių.

Vienas Komiteto narių, žinodamas, kad kun. Končius ne tiek jau seniai apleido Lietuvą, pasigyrė, kad yra kun. Gimžausko parapijietis. Kun. Končius tuoj atkirto: — Aš tokio kunigo nesu sutikęs ir nepažįstu! — Be abejo, nėra ko laukti, kad super-amerikonas Končius norėtų ką žinoti, apie pereito šimtmečio vieną didžiausių Lietuvos atgimimo veikėjų. Kitas Komiteto narys tuoj pat pasuko į Ameriką, paklausdamas, kaip gyvena kun. Prunskis. Kun. Končius pasipurtydamas, atsakė: — Jį rodos, vieną kartą mačiau (suprask: toks menkas vabalas, kaip kun. Prunskis, man nedraugas.

UŽMIRŠO MIESTĄ KUR PALIKO KEPURĘ...

Užklydęs į Lietuvių Komiteto "ofisą", kun. Končius pareikalavo parodyti studentų "pažymių knygutes." Jam buvo paaiškinta, kad studentai daugumą tik šiais metais pradėjo mokytis Švedijoj ir pagal beveik visoj Europoj veikiančią tvarką laikys kvotimus metų gale, todėl pažymių dar nėra gavę. Į tai kun. Končius iš aukštybių pareiškė: — Aš pats esu profesorius ir žinau, kad pažymiai rašomi studentams beveik kasdien. — Končiui apsišaukus profesorium, pasidarė nebeaišku, ar ir toliau jį vadinti daktaru, ar profesorium. Dar kebliau, kada jam daugiau tiktų "felčeriaus" titulas. Bet vadinome jį daktaru — ir, negaudami žodžio ištarti, spoksojome į jo gerai išprosintą ir ploninančią USA karišką uniformą. Vienas tautietis, Končiui nekalbant apie šalpos reikalus, ieškodamas kokios nors kalbos, pastebėjo: — Kokia daili uniforma! Jūs panašus į generolą. Tema pasirodė Končiui priimtina, bet lyg nepatenkintas, kad panašus tiktai į generolą, jis pradėjo dėstyti: — ta uniforma tai menka. Matot, kad kepurė kasdieninė. Aš turiu plačią kepurę — su kietu odiniu kazirku! Bet ta kepurė liko su mano sekretorium ir automobiliu Flensburge.

Labai užimponuotas kun. Končiaus didybe ir puikybe, vienas lietuvis netyčia prasitarė: — Aš maniau, kad atskridot savo automobiliu į Stokholmą. Kun. Končius, nuduodamas poną, kuris tartum savo asmeniška kišene mus biednus išlaiko, vėl išdidžiai pakartojo savo nuolatinę pasaką apie asmens sekretorių ir automobilį... — Kiek vėliau , vienas tautietis, prisiminęs Končiaus paliktus Flensburge automobilį ir sekretorių, paprašė nuvežti giminėms laišką į tą miestą. Staiga su profesoriaus atmintimi įvyko tikras stebuklas: — Kur yra tas Flensburgas? Aš tokio miesto nežinau, — drėbė kun. Končius.

Tartum kad šalpos organizacijos pirmininkui taip priderėtų, kun. Končius parodė kraštutinį nemandagumą ir storžieviškumą prieš L. Komiteto narius, šelpiamus BALF. Bet prieš tuos, kurie BALF pašalpomis nesinaudoja, kun. Končius parodė šiek tiek supratimo apie mandagumą: jis panorėjo padaryti vizitą "iš mandagumo" estų ir latvių komitetams. Viename jų, tik įžengęs, prabilo: — Aš moku rusiškai! Ar Jūs kalbate? — Į tai Končius buvo paklaustas gal jis kalba angliškai, nes ta kalba pabaltiečiams mielesnė, negu rusų.

KUN. KONČIUS "APLANKO" PABĖGĖLIUS

Iš šalies žiūrint, atrodytų, kad BALF pirmininko kelionė po Europą turi dvejopą uždavinį: 1. susipažinti su lietuvių pabėgėlių būkle ir 2. pasižiūrėti, kaip veikia lietuvių šalpos organai. — Nežinom, kaip jis tuos uždavinius atliko kitose vietose, bet štai kaip jis "susipažino" su pabėgėliais ir jų šelpimu Švedijoj.

Vos kun. Končiui atvykus, jis buvo paklaustas, kada norėtų pamatyti Stokholme gyvenančius pabėgėlius. Končius mikliai atšovė, kad Stockolman užsuko tik pripuolamai ,nes buvo čia pat arti — Kopenhagoje. Šiaip gi tie 500 lietuvių pabėgėlių Švedijoj yra per mažas skaičius, kad jį interesuotų (!) Jis lankąs tik vietas, kuriose gyvena 2,000 — 3,000 pabėgėlių. — Beveik visuose klausimuose kun. Končius vienaip kalbėjo priešpiet, o visai priešingai — popiet. Ir šiuo atveju vakare, prieš pat traukinio išėjimą, staiga atbudo: — Kodėl man neparodėte nė vieno pabėgėlio?

KUN. KONČIUS "SUSIPAŽĮSTA" SU ŠALPOS DARBU

Nepaskyręs nė valandėlės pabėgėliams, kun. Končius užtat juo uoliau "studijavo" šalpos darbą Švedijoj. Tačiau ne šalpos komitete, kuriame jis pasėdėjo vos 20 minučių, bet pas du aiškius klerikalus, buv. ministrą V. Gylį ir dr. Antaną Starkų.

Paskutinis Lietuvos ministeris Vytautas Gylys yra tarp kitko pasižymėjęs tuo, kad savo noru atidavė Lietuvos pasiuntinybę. Taip yra oficialiai pareiškęs švedų užsienio reikalų ministras parlamento rūmuose. Nežiūrint tiek negražios praeities, Lietuvių Komitetas buvo V. Gylį pakvietęs pirmininku — tik neaišku, ar iš mandagumo, ar bijodamas V. Gylio pikto liežuvio ir kerštingo būdo. Jau iš pat pradžios, kai tik Komitete susidarė klerikalų daugumą, V. Gylys pradėjo įkalbinėti tuos savo bendraminčius, kad iš Komiteto reikia išstumti jo vadinamus "bedievius," t. y. tautiškų ir liberalinių pažiūrų narius. Ta V. Gylio akcija nepavyko, nes prie jos atsisakė prisidėti katalikų kunigas.— Per kelis mėnesius pasidarė bendradarbiavimas su V. Gyliu neįmanomas, nes jis, būdamas BALF įgaliotiniu su diktatoriškomis teisėmis, užsispyręs persekiojo kai kuriuos pabėgėlius, kurie jam asmeniškai nepatiko. Pereitų metų lapkričio mėn. V. Gylys turėjo apleisti Komitetą. Ir jis tuoj pat pradėjo apkalbos kompaniją prieš tą patį, bet jau ne jo vadovaujamą Komitetą. Keli aršūs klerikalai prisimetė prie V. Gylio jam padėti versti Komitetą. — Vos tik Stokholman atvykęs, kun. Končius tuojau nuskubėjo pas V. Gylį, kad šis gyvu žodžiu galėtų papildyti savo rašytus skundus.

Antru žinių teikėju kun. Končius pasirinko fanatišką klerikalą dr. A. Starkų. Jis yra dvasinis vadas ant pirštų suskaitomų, bet labai neramių ir piktų Stokholmo klerikalų. Kaip tokį, L. Komitetas jį buvo pakvietęs įeiti nariu, bet A. Starkus griežtai atsisakė. Jis užsispyrė pasidaryti Komiteto pirmininku ir pravesti, kad viską diktuotų klerikalai. Matydamas, kad vietoje jis neišgali Komiteto "sukrikščionint," A. Starkus pradėjo akciją Amerikoj (gyrėsi, jog brolis kunigas "daug galįs" Amerikoj). Komiteto nariams grąsino, kad jis per kun. Končių Komitetą "sutvarkysiąs," o Starkaus pakalikai ateitininkai gąsdino savo draugyste su BALF reikalų vedėju Laučka, — su žarijom po puspadžiais čia lakstęs ir nuolat "paduokit teksi" šaukęs, kun. Končius atrado dr. A. Starkui, lyg kaip ir V. Gyliui, dvi valandas laiko.

KOKIAS "ŽINIAS" APIE PABĖGĖLIUS RENKA BALF PRMININKAS

Informacijų apie šalpos darbą rinkdamas išimtinai pas "tikrus katalikus" Končius neaplenkė ir vienintelio katalikų kunigo, anot jo tariant, "tėvelio" Tadarausko. Šiam Bendro Amerikos Lietuvių Fondo ponas pirmininkas prisakė surašyti pranešimą tokiais klausimais:

Kuri dalis pabėgėlių yra katalikai?

Kiek jų yra katalikai tik iš vardo ir kiek jų yra aktyvūs katalikai?

Kiek katalikų nuolat lanko bažnyčią ir eina išpažinties?

Ar vaikai auklėjami tikrai katalikiškoj dvasioj?

Kiek studentų yra katalikų ir kaip jie vaikščioja į bažnyčią?

Kiekvienam normaliam žmogui kyla klausimas, ar leistina, kad BALF pinigais važinėjęs ponas pirmininkas organizuoja špionažą priešingą sąžinės laisvei. O jei tai nėra priešinga žmoniškumui, tai kuriam reikalui ir kaip bus panaudotos tos kun. J. Končiaus renkamos žinios?

KAS TAS A. STARKUS —BALF ĮGALIOTINIS?

Kun. Končius, būdamas Stokholme, pagal Stalino lapišką madą Komiteto nariams tiktai kartojo: — Aš nieko nedarau, nieko nepertvarkau, o tik informuoju New Yorką — ir ten viskas sprendžiama.

Žinoma, kaip kun. Končius painformavo New Yorką. Nors neseniai persitvarkęs L. Komitetas, apimąs visų politinių pažiūrų atstovus, dar jokių pakeitimų nesuspėjo padaryti, o vykdė tik anksčiau klerikalų daugumos nustatytus principus, staiga iš L. Komiteto atimta BALF lėšų skirstymas. Ir atsitiko, kaip po Končiaus gastrolės galima buvo laukti: fanatikas A. Starkus paskirtas BALF įgaliotiniu su teisėmis "savo atsakomybe" dalint bendro fondo pinigus. Kun. Končiaus tarnautojas, ateitininkas Laučka, žinoma, negalėjo atvirai pasakyti, kad A. Starkus buvo parinktas vien dėl to, kad jis yra Končiaus ir Laučkos partijos fanatikas. Oficialiai A. Starkus paskirtas, kaip "daug kentėjęs" Stuthofo konc. stovyklој.

Yra Stokholme lietuvių, kurie, kaip paprastai kalinami, daug kentėjo Stuthofo konc. stovyklој už drąsią kovą prieš nacistus. Bet tai ne Končiaus didvyrių padarytas ponas A. Starkus. Pakliuvęs į Stuthofą ne dėl patriotinės veiklos, bet per nesusipratimą, A. Starkus tuoj tapo "garbės kaliniu" ir netrukus — vokiečių paskirtas stovyklos gydytoju. Prie ligoninės turėjo atskirą kambarį, nenešiojo kalinio rūbų, nevalgė kalinio maisto — ir darė bandymus su nelaimingais kaliniais, tyrinėdamas ,kaip veikia didelės porcijos vaistų. Starkaus kentėjimas konc. stovyklој daugiausia pasireiškė tuo, kad turėjo pasveikinti, susitikdamas vokiečių geštapininkus. Būdamas ponu kalinių tarpe, jis — tenka didžiai apgailėti— išskyrus kelis su aukštais titulais, nerodė jautrios širdies sergantiems lietuviams prasčiokėliams.

NEAPYKANTA PRIEŠ "NELIETUVIŠKĄ KRAUJĄ"

Ne tuo, kad yra daug kentėjęs, išsiskiria A. Starkus Švedijos lietuvių tarpe, bet štai kuo: neapykanta prieš "negryno kraujo" lietuvius, prieš nekatalikų tikybos ar netikinčius ir ne jo politinių pažiūrų lietuvius. Per Stokholmo lietuvių draugijos susirinkimą jis šaukė, kad nedalyvaus draugijoje, jei jon bus priimti nariais nelietuviško kraujo Lietuvos piliečiai. Po vienų bendrų pamaldų katalikų bažnyčioje fanatikas A. Starkus vėl rėkė, kad nevaikščios daugiau į tokias pamaldas, kur "ir netikėliai" susirenka. Pasikalbėjimuose su krikdemų sauja, neklerikalus vadina A. Starkus "prakeiktais liaudininkais," "prakeiktais tautininkais."

A. Starkui pravedus nacistinį "kraujo grynumo" principą Liet. D-joj daug lietuvių pradė jo nuo jos šalintis. Valdyba susidariusia klerikalų dauguma yra BALF paskirta patariamuoju komitetu Starkui. — Kun. Končius padedamas Laučkos "sutvarkė" BALF atstovybę Švedijoj taip, kaip 5-6 aršių klerikalų grupė Stockholme norėjo.

Kun. Končius "sutvarkė" dar daugiau: Stokholmo klerikalai, gavę BALF pinigus, stengiasi sulikviduoti visą lietuvišką darbą, kurį dirba neklerikalai. Jie vaidina laimėtojus, jaučiasi tvirti vaikščioja pasipūtę ir visais įmanomais būdais persekioja ir kankina kitų pažiūrų lietuvius, kurie nenori pasiduoti jų vadovavimui. Kun. Končius, paėmęs Stokholmo lietuvius klerikalus į savo tėvelišką globą, suskaldė Švedijos lietuvius, o tie jo globojamieji varo skaldymo darbą toliau.

Lietuviai neklerikalai Švedijoj niekaip negali suprasti vieno: kaip tautininkai, sandariečiai ir socialistai, turėdami BALF tarnyboj dviejų trečdalių daugumą, gali toleruoti kun. Končiaus partinę politiką BALF reikaluose. Štai broliškas patarimas iš Švedijos: atšaukit kuo greičiau Končių iš Europos ir padėkite jį ten, kur neturėtų progos skandališkai kompromituoti BALF.

MARGUTIS

Skaitykite Margutį, komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą.

Eina du kartu į mėnesį.

KAINA METAMS $2.00.

Prisiųskite 10 centų pašto ženklais, gausite vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

PRENUMERUOKITE VIENYBĘ, GERIAUSIĄ LIETUVIŲ SAVAITRAŠTĮ AMERIKOJE

Tai ne tik senausias bet ir kulturingiausias lietuvių savaitraštis Amerikoje.

Vienybėje bendradarbiauja patys geriausi Amerikos ir Lietuvos žurnalistai ir rašytojai

Užrašykite Vienybę savo draugui ar giminei.

Prenumerata metams: Jungtinėse Valst. $3.00
Kanadoje ir P. Amerikoje $3.50
Europoje ir kitur $4.00

Siųsdami prenumeratą išrašykite šį kuponą:

Vardas .....
Adresas .....
Miestas ir valst. .....
Užrašo .....

VIENYBĖ
Oldest Lithuanian Newspaper
412 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

LICENSES
Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 1527 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 7217 — 8th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
RITA A. KING
(Show Boat)
7217 — 8th Ave., Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. RL 1553 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5804 — 4th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MARY STERN
(Owl Rest.)
5804 — 4th Ave., Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. RW 275 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1069 Bergen St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FRANK DeMARTINO
Martha Italian Rest.
1069 Bergen St., Brooklyn, N. Y.

WALTER J. DILIS & CO.
Motor Stokor ir Will-Burt Stoker atstovas
Automatiškas apšildymas—šaldymas—ventiliavimas
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Įsteigta 1917 m. Tel. Mitchell 2-2976

GOLDEN STAR BOTTLING CO.
Jūzas Kralikauskas ir sūnus, savininkai
Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų
91-93 Warwick Street Newark 5, N. J.
Tel. Market 2-5270

JURGIO KAMINSKO SŪNŲ DEPT. KRAUTUVĖ
MOTERŲ, VYRŲ IR VAIKŲ DRABUŽIAI
Visokeriopas namams įrengti reikmenys
KAYS DEPARTMENT STORE
152 FERRY STREET NEWARK, N. J.

HOTEL EMBASSY
Veronika ir Petras Valašinai, savininkai
Atpigintos kainos žiemos metu—Atdara ištisus metus.
10 So. Michigan Avenue Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-0908

T. WANCEVICH
TAVERN
123 SCHUYLER AVENUE KEARNY, N. J.
Tel. Kearny 2-6190

JULIUS PAKNIS
REAL ESTATE & INSURANCE
Sąžiningas ir skubus patarnavimas visais namų pirkimo, pardavimo ir paskolų reikalais.
133 SEELEY AVE., ARLINGTON, N. J.
Tel.: Kearny 2-3242.

Normandie Cocktail Lounge
SAM MAGEE, savininkas
26 Main St., Orange, N. J.
Tel.: OR. 3-9641

Kanapickas Kepykla
Lietuviška ir amerikoniška duona,
520 HUDSON AVENUE,
ROCHESTER, N. Y.
Tel.: Stone 4317

REGENT Toy Shop
James J. Dirsie, sav.
28-30 Market Street
AMSTERDAM. N. Y.
Telefonas 2275

STOKNA'S *Liquor Store*
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street
AMSTERDAM, N. Y.

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets
AMSTERDAM. N. Y.
Telefonas 96

GAZOLINO STOTIS
JONAS BABLINSKAS ir SUNUS, sav
Važiuojant Main Rd. 5 tai geriausia vieta sustoti
245 E. Main St., kmp. John St
AMSTERDAM. N. Y.

Rupšio Restauranas
Puikūs valgiai, gėrimai
Ceras patarnavimas
Graži svetainė ir baras
237 MAIN STREET,
AMSTERDAM. N. Y.

Lietuviška Užeiga
IVY LEAF PLACE
A. Smith, sav.
42 Schuyler Street
AMSTERDAM. N. Y.

SALDAS GRILL
VYNAS — DEGTINĖ — ALUS
22 SHULER STREET,
AMSTERDAM. N. Y.

J. AKULIONIS
Sveikinimų atvirutės įvairioms progoms. Naujausi laikraščiai.
Vaisvandeniai ir saldainiai.
278 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.

ADOLFAS BRAZINSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
151 2nd STREET
ELIZABETH, N. J.
Tel. Elizabeth 2-3187

MAISTO PREKYBA J. BERZGELA
121 SCHUYLER AVENUE
KEARNY, N. J.

Memories of Lithuania RADIO HOUR
Saturdays, 5:00 to 5:30 p. m.
Station WEVD—1330 kil,
Director—JACK J. STUKAS
429 Walnut St., Newark, N. J.

LITHUANIAN PRESS
Adelė Laukžemytė, vedėja
Atlieka įvairius spaudos darbus. Mėnesiniai kalendoriai, kortelė ir tikietai.
199 NEW YORK AVENUE,
Newark, N. J.

LIBERTY BAR
V. Staras ir J. Siess, sav.
112 VAN BUREN STREET
netoli Penn. stoties
NEWARK, N. J.

LOUIS GAUBAS ir SUNUS
Vestuvių ir dovanų žiedai.
Kryželiai, papuošalai moterims.
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
14 WILSON STREET
NEWARK, N. J.

PETRAS KURTINAITIS
Siuva drabužius iš geriausių medžiagų.
113 FERRY STREET
NEWARK, N. J.

JOHN PRAVILIONIS FOOD MARKET
MĖSA IR GROCERIAI
Priima užsakymus telefonu.
107 ADAMS STREET
NEWARK, N. J.
Tel. Market 3-6082

AKIMIRKOS

JŲ DIDŽIAUSIA DOVANA

Daug ir dar ilgai, juokingų, tikrų ir išgalvotų istorijų bus pasakojama apie nacių imperijos vadus.

Garsiausi ir įdomiausi iš jų šalia Hitlerio ir Himmlerio, kaip žinoma buvo Goeringas, Goebelsas ir Doktor Ley. Šie trys pastarieji ir pačioj Vokietijoj kiekvienas reiškė tam tikrų ypatybių simbolį.

Maršalas Goeringas buvo žinomas, kaip stačiai liguistai mėgstantis visokias uniformas, kaipsnius ir ordinus. Propagandos ministras Goebbelsas — gražias moteris, ypač teatro ir filmų artistes. Turėjęs su tomis moterimis daug nemalonių skandalų, flirtininkas, žmoną kasmet apkraudavo nauju vaiku, bet laikydavo ją uždarę namie, niekur iškilmėse su ja nesirodydavo. Darbo Fronto vadas dr. R. Ley — buvo chroniškas alkoholikas, nepataisomas girtuoklis, kiekvieną dieną, ir tarnybos pareigose būdamas, buvo įkaušęs...

***

1941 metų rudenį Hitleris pasakė smarkią kalbą ginklavimosi pramonės darbininkams. Karščiausiais žodžiais ragino vokiečius atiduoti visas jėgas naujiems ginklams kalti. Ragino ne tik ko stropiausiai atlikti tarnybines pareigas, bet kiekvienam nuoširdžiai atiduoti, kas kokią tik išgali, ir asmeniška auką.

Išklausęs tą prakalbą, Goeringas, Goebbelsas ir dr. Ley tarpusavy susitarė:

— Jei fureris reikalauja didžiausios asmeniškos aukos iš kiekvieno eilinio vokiečio, tai mes, vadai, juk irgi negalime užsileisti! Turime duoti pavyzdį ir atitinkamai asmeniška didžiausią auką...

Kitą dieną iškilmingoj audiencijoj pas Hitlerį Goeringas skelbė, jog jis iš savo asmeniškų lėšų nori paaukoti Vokietijai 10 milijonų markių, Goebbelas — 5 milijonus, dr. Ley— 3 milijonus...

Jūs mane ne visi teisingai supratote,—pareiškė jiems Hitleris. — Iš vokiečių tautos aš nebūtinai reikalavau piniginės aukos. Aš labiau turėjau galvoje vokiečių dvasios, sielos, širdies, taip sakant, didžiausias moralines aukas. Aš neprimsiu jūsų milijonų, kuriuos uždirbote iš tos pačios vokiečių tautos. Bet man reikalinga jūsų didžiausia asmeniška moralinė auka.

Sekančią dieną, vėl iškilmingoje audiencijoj, trys Reicho vadai atnešė Hitleriui savo pačias didžiausias asmeniškas ir moralines aukas:

Į audijenciją maršalas Goeringas atėjo... civiliškai apsirengęs ir be jokio ordino ant krūtinės! Ministras Goebbelsas atėjo... su savo žmona Magda ir visais vaikais! O doktor Ley — visiškai, visulėliai blaivas!

***

Kaip žinoma, tų trijų nacių vadų atidavusių savo didžiausias moralines aukas, likimas buvo labai skirtingas.

Daugiausia pažvanginęs kardu, maršalas Goeringas pabijojo mirti, pasidavė į nelaisvę ir stojo į karo nusikaltėlių teismą su savo uniforma, bet be jokių ordinų. Nors Hitlerio paskutinę minutę išmestas iš partijos, jis teisme vistiek pretendavo į Hitlerio įpėdinystę...

Tuo tarpu pravirkęs ir žmonai neištikimas Goebblesas iškirto naują paradoksą. Jis nusižudė apsuptame Berlyne drauge su savo žmona Magda ir visais vaikais...

Doktor Ley dar prieš Nurembergo bylos pradžią pasikorė kalėjime, išeinamoje vietoje. Žinoma, amerikiečiai sargybiniai jam čia nė lašelio šnapso.

Ar jis pasikorė iš baimės ir gėdos, ar dėl to, kad juk stačiai neįmanoma pripratusiam girtuokliui taip ilgai išbūti negėrusiam, — apie tai, tikime, ateity teisingą žodį galės tarti tik istorijos mokslas.

J. V. Alvitas

Nurembergo dokumentai ir generolas Raštikis

(Atkelta iš 4 pusl.)

Taip Molotovo priekaišto paslaptys ir nepavyko įspėti. Generolas Raštikis betgi nepaliko visai be pareigų. Lietuvą prijungus prie Rusijos, jis buvo paskirtas — Lietuvos Kariuomenės likvidacinės komisijos vadovu. Šį generolui gana liūdną ir itin nemalonų darbą jis, kaip mokėdamas, vedė prie pabaigos, o po to labai avantiūriškomis aplinkybėmis pabėgo į Vokietiją.

GILUS NESUSIPRATIMAS SU VOKIEČIAIS

Generolui Raštikiui 1941 metų pavasariop atsidūrus Berlyne, nebe ilgai teko laukti vokiečių sovietų karo pradžios. Jam kilus, Lietuvos partizanai ir aktyvistai namie greit pravedė sukilimą ir paskelbė Lietuvos valstybės atstatymą ir naują jos vyriausybę. Bet ne su generolu Raštikiu, kuris, kaip prisidėjęs prie Lietuvos kariuomenės likvidavimo, buvo jau netekęs žymios dalies savo populiarumo, o su anuometiniu nepaprastu Lietuvos pasiuntiniu Berlyne pulkininku K. Škirpa priešaky.

Tą vyriausybę, kaip žinoma, vokiečiai greit užgniaužė, o patį Škirpą Berlyne uždarė namų areštan. Maža to, čia gen. Raštikis už kelių dienų nuo karo pradžios piktai išsiskyrė su pulk. Škirpa. Vokiečiai Škirpą paliko namų arešte Berlyne, o generolui Raštikiui pasiūlė su jais važiuoti Lietuvon, — ir jis skubiai ten išvažiavo. Kaikas iš to padarė išvadų (panašiai, kaip prieš metus jog Raštikis, matyt, patikęs Maskvai), kad dabar Raštikis, matyt, turi Berlyno simpatijas savo pusėje...

Tas klausimas paaiškėjo beveik taip pat greitai, kaip prieš metus nesusipratimas su Maskvos "simpatijomis" Raštikiui.

Pasirodė, kad vokiečiai, vežtdamiesi Raštiki, į Kauną vietoj nepasiduodančio ir užsispyrusio Škirpos, tikėjosi jį padaryti ten puikiu lietuvišku kvislingu. Gi Raštikis, priimdamas vokiečių politinių įstaigų pasiūlymą vykti Lietuvon, taip pat, matyt, turėjo savo ketinimų ir vilčių.

Bet gyvenimas tuojau parodė, kad ir šį kartą abi pusės turėje nusivilti. Vokiečiams iš parvežto gen. Raštikio Kaune nepavyko padaryti jokio lietuviško kvislingo, nes jis nesutiko jų sąlygomis bendradarbiauti, reikalaudamas pilno Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo. Nepavyko nei pačiam Raštikiui įgyvendinti nei savo ketinimų, nei vilčių, nes vokiečiams užslėgus visokį lietuvišką politinį savarankumą, gen. Raštikis turėjo pasitraukti į privatinį gyvenimą ir labai atsargiai laikytis.

Gen. Raštikio vardą tuo metu vėl pradėjo ypač populiarinti krikščionių demokratų nuotaikos žmonės. Pasitaikydavo, kad kaikurie aktyvesnieji politikuojantieji klebonai net bažnyčiose per sekmadienio pamokslą gudriai išprausdavo generolo pavardę į šventųjų pamokymų tarpą, idant neleistų šio vardo pamiršti ir ko daugiau išpopuliarintų.

Gen. Raštikis ilgesnį laiką kuklia ir atsargiai laikėsi. Bet daugiau prasikimšusiam žmogui gyventi Lietuvoje su rudaisiais buvo labai nelengva. Iš tokių vokiški fiurerukai nuolat ir labai įkyriai reikalavo, kad šie energingiau pasisakytų už aktyvesnį lietuvių tautos dalyvavimą kovoje prieš bolševizmą vokiškų knechtų rolėje. Ypač buvo reikalaujama įžymybių viešo pasisakymo, kad lietuvių jaunuomenė norėtų stotų į mobilizacijas, kurias vokiečiai skelbė, ieškodami naujų knechtų savo Wehrmachtui.

Vienas iš panašaus turinio atsišaukimų teko visgi pasirašyti ir generolui Raštikiui. Kada visi lietuvos jaunuoliai, kaip vienas, boikotavo šaukimus į mobilizacijas, tai toks generolo su svyravimais plačiosios publikos akyse tada neprisidėjo prie jo asmens ir vaidmens naujo išgarsinimo. Kiek klebonai per pamokslus jo populiarumą buvo spėję atgaivinti, tiek šitie vėlesni įvykiai prieš vokiečius nusistačiusios ir prieš mobilizacijos kovojančios lietuvių tautos akyse generolo Raštikio "legendą" vėl gerokai ir jau gana žymiai nublukino...

Bolševikų armijoms antrą kartą artinantis prie Lietuvos, generolas Raštikis, šį syki be jokių avantiūriškesnių nuotykių, vėl pabėgo į Vakarus ir šiuo metu su kitais dešimtimis tūkstančių mūsų brolių lietuvių randasi emigracijoj.

PASKUTINIS KAPRIZAS

"Nurembergo dokumento" atsiradimas yra paskutinis keistas likimo kaprizas ne tik jau išnykusiems voldemarininkams, bet ir generolui Raštikiui. Kaip minėjome, šį tarimą ar tikrą "dokumentą" bolševikai panaudoja šmeižti Lietuvos politinei praeičiai. Jo pagalba jie siekia sukiršinti tarpusavy lietuviškas politines grupes, ir tenka truputį nustebti, kad kaikurios VLIK grupės šitos meškerės laiku nepastebėjo. Jie taip pat iškelia iš ramios ir tylios užuomaršos kadaise garsaus Lietuvos kariuomenės vado pavardę, surandant Reicho Saugumo Viršininko štabo "memorendume" vieninteli palanką, bet politiškai ne taip jau žymų ir reikšmingą atsiliepimą apie generolą Raštikį.

Tai tikrai nelauktas ir gal būt jau paskutinis likimo kaprizas ramiam emigrantui, kurį stačiai persekioja nesusipratimų, dviprasmiškumų ir apsirikimų nelemtis.

Tos visos aplinkybės ir Jūsų korespondentą paskatino imtis plunksnos nušviesti kai kuriems praeities akimirksniams, iš kurių kiekvienas sveikai galvojantis žmogus gali matyti, kad dažnai lietuviškųjų maskolių užsipuolimai prieš jo asmenį yra tuščias rėkavimas arba grynas nesusipratimas. Raštikis niekad nebuvo nei bolševiku, nei naciu, — nors gal ir vieni ir kiti protarpiais tikėjo galėsią pasinaudoti jo kadaise populiariu vardu Lietuvoje ir, kiek įstengdami, mėgino naudotis. Bet jei "Nurembergo dokumentų" atsiliepimas jam palankiau skamba, tai nemažiau palankus Raštikio naudai atrodė ir Molotovo priekaištas Merkiui: — kam išvijote tą kariuomenės vadą?..

Atrodo, kad kaprizų deivė bus be reikalo pamojavusi vėduoklę ir dar kartą išnešusi į politinių intrigų rinką atsargos generolo Raštikio vardą, drauge be reikalo išblaškydama ir jį patį, nes po tiekos metų ir įvykių lietuviai norėtų kada nors sulaukti iš jo ne tiek nesėkmingų politikavimų, kiek jo paties parašytų atsiminimų. Jis daug pergyveno ir daug garsių žmonių matė. Iš tų jo memuarų bent gal šiek tiek rastų ko pasimokyti jaunoji lietuvių karta. O ir subrendusiai galvai kartais būtų gana įdomu vėl pamatyti praslenkant praeities laikų iškilmingas figūras, išgirsti gaudžiančius fanfarus, stebėti šmėklų gangrenuotus veidus...

M. Šerkšnas

LICENSES
Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 8927 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 453 Ralph Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
EUGENE FARKOWITZ
453 Ralph Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7831 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1271 Prospect Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MARGARET BEHAN
1271 Prospect Ave., Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. RL 6565 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 4317 — 18th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
THOMAS McGLYNN
4317—18th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 1611 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 6305 New Utrecht Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
ANTHONY and FERDINANDO CAFAZZO
6305 New Utrecht Ave., Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. RL 7494 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 391-393 Eastern P'kway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
391-393 EASTERN P'KWAY REST. CORP.
391-393 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y. R

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui
su MOTERIMIS
★
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

DUCHESS CAFE
BROLIŲ KLIMŲ KAVINĖ
VIENA IŠ PUIKIAUSIŲ PAJŪRYJE
51 E. Park Ave., Long Beach, N. Y.
Įvairiausios ir geriausios rūšies gėrimai ir maistas
Kiekvieną vakarą šokiai
grojant geram orkestrui.
Tel.: Long Beach 820.

SCHOLES BAKING INC.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.
Tel.EVergreen 4-8802

Visa, kas tik Jūsų namams reikalinga: stogo taisymas, sienų dažymas, šingeliavimas, insuliacija, aliejaus šilumos įvedimas ir medžio arba dailidės darbas — kreipkitės į mus. Jūs būsite patenkinti mūsų patarnavimu.

NATIONAL ALCALA INDUSTRIES
VINCENT KRIAUCIUNAS
366 UNION AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EVegreen 4-0753.

MINTIES GĖLĖS

Yra šalis, kur įsimylėjusieji dar kartą pasimatys ir mylėsis, kur grožis nevysta ir liūdesys netamsina akies, kur tikros širdys nenusigąsta ir nebijo... ir meilė niekad nemiršta.

Meilė yra žmogaus ir Dievo gėlė.

Nuo saulėtų gyvenimo aukštumų, jo gilūs slėniai ir bedugnės atrodo tamsiausi. Tačiau ištikimai širdžiai, kurios takas ten glūdi, dar yra pakankamai šviesos nušviesti kelią.. ir amžini kalnai ir melsvos padangės jai atrodo skaisčios.

Meilė, paslėpta sieloje, nesiliaujamai meldžiasi, nors protas eitų kitu keliu.

Kas aspiruoja ir myli, tą gyvenimas veda per erškėčius ir tyrus į rojaus sodą.

Ai, koks nelaimingas aš būčiau amžinoj nakty, jei tavo melodiški garsai nepasiektų mano ausies, tarsi šivesos spinduliai... ir nepalinksmintų mano liudnos dienos! Betgi aš kartosiu tas dangiškas melodijas, kol neišdildomai įrašysiu jas savo širdin. Ir tada galėsiu numirti savo tamsoje!

Tiktai tie tikrai myli, kurie myli be vilties.

Gyvenimas yra misija: jo tikslas ne palaimos ieškojimas, bet pareigų žinojimas ir vykdymas. Meilė nėra linksmybė, ji yra pasišventimas.

Skausmas ir džiaugsmas, geras ir piktas, teka mums iš netikėtinų versmių.

Meilė — tyra ir tobula drausmė.

Kiekviena siela yra pasaulio istorijos simbolis.

Būti laimingu, pasiekti amžiną gyvenimą, būti išganytu, gyventi Dievuje, — tai visų siekimas.

Ašaros yra minkštas lietus, kuris vilgo ir daigina daugaus sėklą žmogaus širdy.

Meilė — dangaus vartai.

V. J. Budrikas

Kur šiandien nėra lietuvių? Karo audra ir trys, viena po kitos, žiaurios okupacijos geriausius Lietuvos sūnus ir dukteris išblaškė po visus Europos kraštus. Bet, nežiūrint kur lietuviai būtų, jie nesiliauja dirbę, nesiliauja tikėję savo tėvynės laisvės atsikėlimu. Šiame paveiksle matyti grupė lietuvių, išvykusių į Italijos kalnus.

Viena bėda — ne bėda...

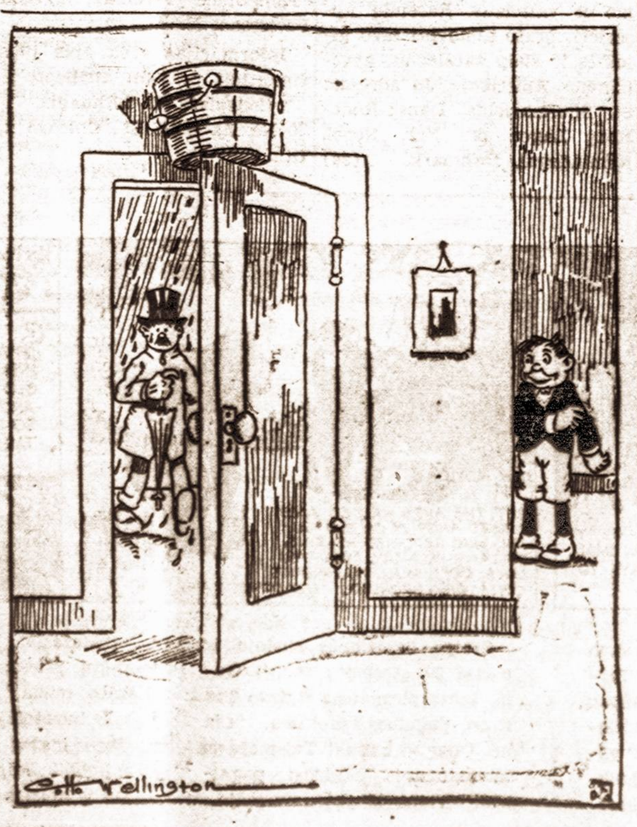

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn. N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Lietuvių karių pagerbimas Newarke

Newarko lietuvių organizacijos yra sudariusios komitetą, kuris rūpinasi buvusiais lietuviais kariais, grįžusiais iš karių kos tarnybos.

Sekmadienį, gegužės 26 d., lietuvių parapijos bažnyčioje įvyko pamaldos karių intencijai, čia buvo priminta žuvę kariai: Burkė, Griebliauskas, Janušonis, Mikulskis, Skučas ir Petrėnas. Žuvusių karių vietoje buvo pakviesti ir pagerbti jų tėvai. Newarko lietuvių, buvusių karių, yra suregistruota apie 200, kurie dalyvavo ir buvo pagerbti, bet tai dar nevisi. Vėliau bus rengiamas antras pagerbimas tiems, kurie negalėjo dalyvauti šiame pagerbime ir visiems tiems, kurie dar yra kariškoje tarnyboje.

Komitetas šiam reikalui yra sukėlęs apie $1,000 ir yra pasiruošęs visus buvusius Newarko lietuvių karius lygiai pagerbti. Kariai yra prašomi pas komiteto narius užsiregistruoti, arba kurie tokius karius žino, prašomi juos užregistruoti. Komitete yra sekanti:

Pranas Šreibauskas, pirmininkas, A. S. Trečiokas, vicepir. Kazys Krūmėnas, sekretorius, Ieva M. Trečiokienė, fin. sekr., Valintas Valickas, iždininkas. Komiteto adresas: Lietuvių salė: 180 New York Ave. Newark 5, N. J.

Bankietas buvo su dainų ir kalbų programa. Rutos arba Stuko radijo choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir keletą dainų. Chorui vadovavo J. Simeliavičius. Kalbas pasakė kun. Ig. Kelmelis ir A. S. Trečiokas. Programą atidarė kom. pirm. P. Šreibauskas, o vesti pakvietė A. S. Trečioką. Karių ir jų artimų giminių dalyvavo apie 400. Rengėjai buvo pasiruošę priimti daugiau. Gaila, kad nevisi galėjo būti. Stasys Augūnas ir Rose Basil buvo tvarkos vedėjai.

P. Šreibauskas

Dar viena lietuvių šeima iš Europos

Šią savaitę iš Europos atvyko dar viena lietuvių šeima, būtent, Henrikas Mikuckis su žmona Liudvika ir dviem, 10-12 metų amžiaus vaikais Juozu ir Pranu. Mikuckiai išvyko į Mount Carmel, Pa., pas savo gimines.

Svečiavosi

Pas Vienybės kaimynus Pranskevičius, 117 So. 8th St., svečiavosi marinas Antanas Alexander-Aleksandravičius. Marinas, norėjo parvažiuoti namo, pas tėvus, Martiną ir Elzbietą Aleksandravičius, gyvenančius Torrington, Conn., bet traukinių streikas jį sulaikė New Yorke. Tada Antanas atsiminė, kad Brooklyne gyvena jo tėvų geri draugai, Juozas ir Marijona Pranskevičiai, tai pas juos ir užsuko paviešėti. Antanas—geras lietuvis.

Mirė lietuvė, kuri, verkdama iš džiaugsmo, bučiavo pirmąjį Vilniaus Žinių numerį

Gegužės 17 d. mirė Marijona Žarskienė, sulaukusi 86 metų amžiaus. Velionė gyveno pas dukterį Antaniną ir žentą Kazimierą Binkinius, 437 48th St., Brooklyn, N. Y. Buvo kilusi iš garsiųjų Anykščių.

Gyveno 20 metų prieš Didįjį Karą Vilniuje. Per pirmąjį pasaulinį karą ji matė daug vargo — net ir badą turėjo pakentėti. Jos vyras tuomet mirė badu.

Gyvendama Vilniuje, ji buvo Rūtos draugijos salės prižiūrėtoja. Ji pažino visą eilę tuometinių Vilniaus inteligentų ir artistų, kurie rinkdavosi į Rūtos svetainę. Jos duktė, Elena Vizienė, buvo viena iš tų, kuri kartu su kitais iš džiaugsmo, bučiavo pirmą išėjusį lietuvišką laikraštį Vilniaus Žinios.

Dr. J. Basanavičius tuomet M. Žarskienės prašė, kad ji įdainuotų lietuvių dainas į pirmas lietuviškas plokšteles, bet kadangi senutė buvo labai religinga, o tuo laiku buvo gavėnia, tai ji atsisakė, nors paskui jau gailėjosi.

Velionė paliko nuliūdime dvi dukteris, Eleną Vizienę ir Antaniną Binkienę, gyvenančias Brooklyne, ir du sūnus Lietuvoje. Viso turėjo dešimt vaikų — 5 sūnus ir 5 dukteris. Ji buvo sulaukus 8 anūkų ir 10 proanūkių.

Jos tipingas, kaip senos moters, paveikslas keletą kartų pasirodė svetimtaučių spaudoje — žurnaluose, tik nebuvo pažymėta, kad tai lietuvaitė.

Velionė iškilmingai palaidota gegužės 21 d. iš šv. Jurgio par. bažnyčios į šv. Jono kapus.

Laidotuvėmis rūpinosi Juozas Garšva.

Mirties metinės

Gegužės 11 d. Angelų karalienės parapijos bažnyčioje įvyko pamaldos, Petro ir Onos Butkų mirties metinės sukaktie proga. Antanas ir Magdelena Petraičiai į šias pamaldas pakvietė: M. Jacevičienę, E. Gibavičienę, Melenus, Tumėnus, Raškų, Sidronus, Vaičelius, Zaukus, Aparavičius, K. Gaigalą, Alečikus, O. Šimaitienę, Krunklius, Šabulius, Šlikienę, Juozėną, Marcijoną, V. Petraitį, Magdeleną ir Antaną Petraičius ir kitus gimines ir draugus. Po pamaldų visi buvo pakviesti į Pil. Klubo salę pietums, kurių metu Vienybės agentas J. Krunklys pasakė kalbą. Be to, Petraičiai padėkojo svečiams, atsilankiusiems į jų dėdės ir dėdienės mirties metines.

Sveiksta

Po sunkios ligos ir didelės operacijos Pranciška Bendžienė jau sveiksta. Ligonė, Petronėlės Atkočaitienės sesuo, dar guli West Side Hospital, W. 57th St. and 6th Ave., New York City, N. Y. Iš šios ligoninės Pr. Bendžienė turės dar sveikatos ieškoti daktarų prižiūrimuose pailsio namuose.

Padėka

Norime viešai padėkoti visiems tiems, kurie mums padėjo surengti ir įvykdyti sėkmingą bankietą Marijos ir Stasio Misiūnų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties proga. Tariame nuoširdžią padėką šiems mūsų bendriems draugams ir draugėms: Misiūnams, A. Bunkui, C. Benderiui, J. Krasnickui, A. Misiūnui, p-niai M. Wilson, J. Stankaitienei, U. Bagdonienei, sesutėms Petravičiūtėms, Aldonai Misiūnienei, Elenai Rinkevičiūtei, Lenai Misevičiūtei, Balčiūnams, J. Augutienei ir k.

Vera ir Valys Bunkai.

Misiūnų vedybų sukakties puota

Veros ir Valio Bunkų pastangomis, gegužės 13 d. Lietuvių Pil. Klubo salėje buvo suruošta įspūdinga staigmena Marijonai ir Stasiui Misiūnams, jų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakčiai paminėti. Svečių prisirinko pilna salė. Jubiliejantams pasirodžius salėje kilo ovacijos, o Pavydžio orkestras pradėjo groti maršą. Tas pats orkestras vėliau grojo ir šokiams.

Vakaro vedėjas Valys Bunkus perstatė visą eilę Misiūnų giminių ir draugų. Kalbėjo ir sveikino šie asmenys: W. Misiūnas, J. Misiūnas, Vera Bunkienė, Izabelė Misiūnienė, Ch. Daugirdas, Ahastazija Javis, P. Kapickas, J. Balažentis, K. Krievėnas, P. Buknys, B. Silver, jubiliejantų sūnūs, Edis ir Stanley Misiūnai, J. Augutienė ir patys sukakties minėjimo garbės svečiai — Marija ir Stasys Misiūnai. Svočia ir svotu buvo žinomi biznieriai Marija Rinkevičienė ir Juozas Kliokis. Garbės stalą puošė Bunkų ir Krasnickų dovanoti gėlių bukietai.

Šio jubiliejaus proga, Misiūnams įteikta daug gražių ir vertingų dovanų. Dovanas įteikė Rinkevičienė, Daugirdienė (Misiūnienės sesuo) Kliokiai, A. Račinskienė (antroji Misiūnienės sesuo iš Scranton, Pa.) ir kiti. Marija ir Stasys Misiūnai — žinomi biznieriai ir geri lietuviai. Nenuostabu, kad jie, šio sidabrinio jubiliejaus proga, buvo taip gražiai pagerbti ir apdovanoti.

Prašo atsiliepti

Simonavičius Stasys, Jono ir Veronikos sūnus, iš Šimkaičių kaimo ir valsčiaus, Raseinių apskričio, prašo atsiliepti savo gimines ir šiaip tautiečius, gyvenančius Amerikoje. Jo adresas: St. Simanavičius, Dansk-Rode-Kors Lager pr. Nor. Nebel. Nymindegal, Danmark. (24)

Vieša padėka

Velionės Marijonos Žarskienės šeima dėkoja visiems giminėms ir draugams už išreikštą simpatiją velionės ligos ligos metu ir užuojautą jai mirus. Dėkoja kunigams C. Paulioniui, Aleksiūnui, J. Barkui, N. Pakalniui, J. McEvoy, J. Smith. Taip pat dėkoja Amžinojo rožančiaus, Šv. Jurgio parapijos, Gyvojo rožančiaus nariams ir visoms tretininkėms už jų atiduotą paskutinę pagarbą velionei. Dėkojame J. Brundzai ir P. Dulkei už gilią liūdesio muziką gėdulingų mišių metu. Dėkojame McKibbin sūnų ir Arma korporacijai, taip pat dėkojame Juozui Garšvai ir jo štabui už malonų patarnavimą ir visiems, aukavusiems šventas mišias ir atsiuntusiems gėlių.

Dukterys — Elena Vyzienė ir Antonete Binkinienė.

Reiškia padėką

Mūsų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties proga, buvo suruošta graži siurprizo puota, kuri įvyko gegužės 12 d. iPl. Klubo salėje.

Nuoširdžiai dėkojame: rengėjams Valiui ir Verai Bunkams — už dovaną ir gėles. Vladui ir Kostancijai Misiūnams — už dovaną. Svočiai Marijai Rinkevičienei — už keiką ir gražią dovaną. Piršliui Juozui Kliokiui — už gėrimus ir gražią dovaną. Izabeliai ir Juozui Misiūnams už dovaną. Rožei ir ir Kazimierui Daugirdams už dovaną. Antanui ir Beatrice Krasnickams už gėles. Alfonsui Bunkui ir Jonui Krasnickui — už pasidarbavimą. Šeimininkei Juzei Augutienei — už skaniai paruoštas vaišes. Stalų patarnautojams — už mandagumą. Visiems giminėms ir draugams — už linkėjimus. Visiems puotos dalyviams — už tokį gausų atsilankymą.

Marijona ir Stasys Misiūnai.

IEŠKOMI

Valantinas Julijonas, sūnus Julijono, gyvena Brooklyne.

Valiukėnaitė Veronika, gyveno Chicagoje.

Varkulienė Vaitiekūnaitė Teodora, gyvena Chicagoje.

Visockienė Norkevičiūtė Elena, iš Rozolimo.

Vizbaraitė Amelija ir Vizbaras Kazimieras, iš Panevežio.

Vižinis Juozas, turi ūkį prie Chicagos.

Vyšniauskas Andrius iš Marijampolės apskr., gyv. Chicago.

Vyšniauskienė Ona iš Panevežio, gyveno New Yorke.

Zabarauskienė Buirytė, Viktorija, gyvena Chicagoje.

Žemaitis Antanas, gyveno Kaune.

Žilienienė Veronika, gyveno Patterson, N. J.

Informacijas arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į

Consulate of Lithuania,
30 No. La Salle St., Chicago 2, Ill.

Dariaus Girėno paminklo aukos

Kaip jau žinoma, Brooklyne ruošiamasi statyti paminklą mūsų garbingiems lakūnams, Steponui Dariui ir Stasiui Girėnui. Šiuo reikalu vietinės ir apylinkės draugijos yra išrinkę komitetą, kurio pareiga sukelti reikalingą sumą ir veikiai baigti šį kilnų darbą. Kadangi laike karo buvo nepatogu siekti šio tikslo, tai pasiskubinkime dabar. Šia proga, kreipiamės į organizacijas, draugijas, dirbtuves ir pavienius asmenius, prašydami nuoširdžios talkos. Aukas maloniai priimame čekiais, ar Money Orderiais, išrašant Darius Girėnas Monument Fund. Prašome siųsti komiteto iždininkui P. J. Montvilai, 251 Etna St., Brooklyn, N. Y. Jis, gavęs sumą atsiųs kvitą.

Per kapitoną P. J. Šaltenį, Great Neck, N. Y., aukojo šie: lakūnas kap. E. P. Giles iš Mattituck, N. Y. $20.00, lakūnas Julius Baranauskas, $25.00 ir jo tėvas James Baranauskas $5.00, abu iš San Matic, Cal. Anthony Aboyas, Scranton, Pa. $5.00, J. Vaivada, Rochester, N. Y. $2.00.

Petras Atkočaitis ir sūnus, $73.00. Jų įstaigos darbininkai, per J. Zabarauską $27.00.

F. Sulavan $10.00. Jo dirbtuvės darbininkai, per J. Jusaitį $34.00. Juškevičiaus ir Zorlando dirbtuvės siuvėjai, per pirmininką F. Ranharth, $34.00. S. Karvelis $10.00. Jo darbininkai $12.00. J. Dvižis $10.00. Jo darbininkai, per savo atstovą Ratkevičių, $5.00. A. Matulis ir V. Vaignis $10.00. Jų įstaigos siuvėjai, per pirmininką J. Bernotą, $24.75. Šioj sumoj gausiausia auka (penkinė) Kivitienės.

Šv. Jurgio Draugija, per pirmininką J. Ambrazaitį ir iždininką A. Černiauce $25.00. SLA 38 kp. per sekretorių P. Mačį, $25.00. Lietuvių Namų Savininkų Susisivienijimas $10.00.

Per S. Kulį aukojo: K. Buivydas $5.00. Maris $2.00 Per D. Palecką po $2.00, A. Vikrikas, J. Garšva, kun. J. Aleksiūnas. Po $1.00 aukojo: J. M. Butkus, J. A. Paulei ir F. Dulkė. Per P. J. Montvilą: J. Staškuvienė $5.00. J. Simokaitis $2.00, J. Šervietis $1.50. Po $1.00 aukojo: J. Mykolaitis ir J. Urbonas. Iš viso $394.40. Pirmiau išdė buvo $3,557.16. Viso Paminklo Fondui yra aukota $3,951.56.

Dariaus Girėno Paminklo Fondo Komitetas.

REIKALINGAS VIRĖJAS

Skubiai reikalingas gerai patyręs virėjas išvažiavimui vasaros sezonui. Geras atlyginimas ir kambarys. Kreipkitės šį šeštadienį ir sekmadienį, vėliau raštu: Jone Zukas, 209 W. 97th St., New York City, N. Y. Telefonas ACademy 2-3210.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. EB 2274 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1250 St. Johns Place, Borough of B'klyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FAIRWAY BOWLING LANE, INC.
1250 St. Johns Place, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2345 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 398 Manhattan Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANTHONY ANGELINO
398 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

GB 19388 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law, at 9318 — Avenue K, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
WILMA VAN ANTWERP
9318 — Ave. K, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 8912 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 206 Wyckoff Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
STEPHEN MAIDL
206 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1414 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 471 — 53rd Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ELSIE T. ANDERSON
Exec. of Estate of Wilmer Anderson
471 — 53rd St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1791 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 74 Rochester Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
HARRY PRIMAVERA
74 Rochester Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1539 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2226 Surf Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
SURF BAR & GRILL
2226 Surf Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1622 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5111 — 4th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
PETER CARRY & THOMAS DEACY
Emerald Isle Bar & Grill
5111 — 4th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 6300 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 8226 — 5th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
GEORGE OXX
8226 — 5th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3512 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1804 Flatbush Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FRANK CALLAHAN
1804 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7487 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1071-3 Fulton Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
DOUGLAS JAMES
(Royal Bar & Grill)
1071-3 Fulton St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7003 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 890 Quincy Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOSEPH TAGLIAFERRI
890 Quincy St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1293 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2121 Emmons Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
LOUIS LAGIOS
2121 Emmons Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1900 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 170 Stuyvesant Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOSEPH TAGLIAFERRI
170 Stuyvesant Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3518 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3901 — 3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN RUSHMER —
3901 — 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 5479 has been issued to the undersigned to sell wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 487 — 6th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
EMIL A. MELLOW &
FRANCIS J. MELLOW
487 — 6th Ave., Brooklyn, N. Y.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET.
BROOKLYN. N. Y.
Valandos. nuo 9 ryto iki 8 vak
Šventadieniais susitarus

BROADWAY FOOD SHOP CAFETERIA
JOE. WITOWICH, sav.
Geriausia valgykla visoje apylinkėje
Pas mus gaunama geriausia sriuba
STEIKAI, VIŠTIENA IR KITOKIE
ŠVARIAI GAMINAMI VALGIAI
Mes paruošiame viską, kas tik reikalinga vestuvėms, bankietams ir kitokiems pokyliams
Mes suteikiame savo patarnavimą ne tik virtuvėje, bet ir prie stalų
KREIPKITĖS — BŪSITE PATENKINTI.
139 Broadway (prie Bedford Ave.) Brooklyn, N. Y.
Evergreen 4-9505

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

Tommy girdėjo ir gerai suprato Tarzano šaukimąsi bezdžionių pagalbos. Deja, bezdžionių dar nematyti. Laukiniai kareiviai laukia galutinio įsakymo ir... po keleto sekundžių galingasis Tarzanas kris...

Dabar ir berniukas su savo plonu balsu prisidėjo prie Tarzano šauksmo. Jam, nemažiau, negu Tarzanui, rūpėjo bezdžionių pagalba. Tik kažin, ar gerai darė Tommy, taip pat šaukdamasis bezdžionių pagalbos?

Staiga bezdžionės sustojo ir paskui žvilgterėjo į senąjį Gujį, kuris pirmiausia išgirdo Tarzano pagalbos šauksmą. "Čia ne Tarzano balsas! Tai mažasis Tarmanganis šaukiasi pagalbos!" Viena iš jų sumurmėjo.

"Mažasis Tarmanganis yra mūsų priešas. Guja nenugirdo kaip reikia." Kita bezdžionė vėl burbtelėjo. "Einam atgal! Tegu mažas Tarmanganis sau miršta." Taip murmėjo staiga suabejojusios bezdžionės.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery